

REFORMA
2017

Nowi Tropiciiele

Podręcznik klasa 1 **część 5**

Drogi WSiP,

Nigdy bym nie publikowała publicznie książek wydawnictw, które działają na uczciwych zasadach.

Wasza firma jednak promuje masowy dodruk, całkowicie niepotrzebnych książek, które mogłyby być zastąpione wersjami elektronicznymi!

Co prawda e-booki są dostępne na waszej stronie, jednak:

- W przeciwieństwie do fizycznej książki, licencja na e-book kończy się po roku. Oznacza to, że jeżeli moja córka chciałaby powtórzyć sobie całą wiedzę do matury, musiałabym jej kupić wszystkie wasze książki od nowa.
- Waszych e-booków nie da się pobrać! Wymagają one dostęp do internetu, co uniemożliwia ich użycie na naszej wsi, gdzie zasięg jest ograniczony.
- Wasze e-booki nie działają na telefonach komórkowych!
- Wasze e-booki sprzedawane są po tej samej (albo wyższej) cenie co regulame książki. Cena e-booka powinna być niższa, gdyż e-booki wymagają elektronicznego czytnika (tabletu)!

Czas rozpocząć nową erę, w której papier nie jest bezczelnie marnowany dla pieniędzy. Przedstawiam e-book, który spełnia wszystkie oczekiwania uczniów.

Dbajmy o środowisko, zróbmy to dla młodych pokoleń.

Maraton

Tata przybiegł na metę godzinę po zwycięzcy, ale i tak był szczęśliwy. Uśmiechał się od ucha do ucha; białe zęby i rumiane policzki. Mama zachichotała, mówiąc, że wygląda teraz jak żywa reklama Dnia Flagi.

Maja i Filip spojrzeli na niego z podziwem.

– Trudno było? – spytał Filip.

– Trudno – wysapał tata. – Niepotrzebnie jadłem wczoraj tyle potraw z grilla.

Bo majówka trwała już drugi dzień – a Święto Pracy stało się w ostatnich latach świętem grilla.

– Najważniejsze, że poprawiłeś wynik – pochwaliła go Maja.

– Przybiegłeś przedostatni, a nie jak zwykle.

– Tak! – tata wyprostował się dumnie. – Za mną jest jeszcze jakiś historyk, który się zasapał, bo cały czas gadał o „Konstytucji 3 maja”.

– Myślisz, że dobiegnie? – mama spojrzała z niepokojem na wyludnioną trasę.

– Myślę, że tak – tata pokiwał głową. – Przecież ma jeszcze czas, trzeci maja jest dopiero jutro...

- 1 Opowiedz, z jakiego powodu tata Filipa był szczęśliwy.
- 2 O jakich wolnych majowych dniach jest mowa w tym tekście?
- 3 Dowiedz się, kiedy obchodzimy Dzień Flagi.

SZ Sz

sz Sz

szyszka

szysz ka

sz y sz k a

Szymek

Pani zabrała klasę Szymka do lasu.
Teraz wszyscy budują szałas, a Szymek
szuka odpowiednich gałęzi.

– Szymku, proszę cię, szybciej szukaj,
bo szałas się zawali! – woła Tadeusz.

Szymek zamiast gałęzi znalazł szyszkę.

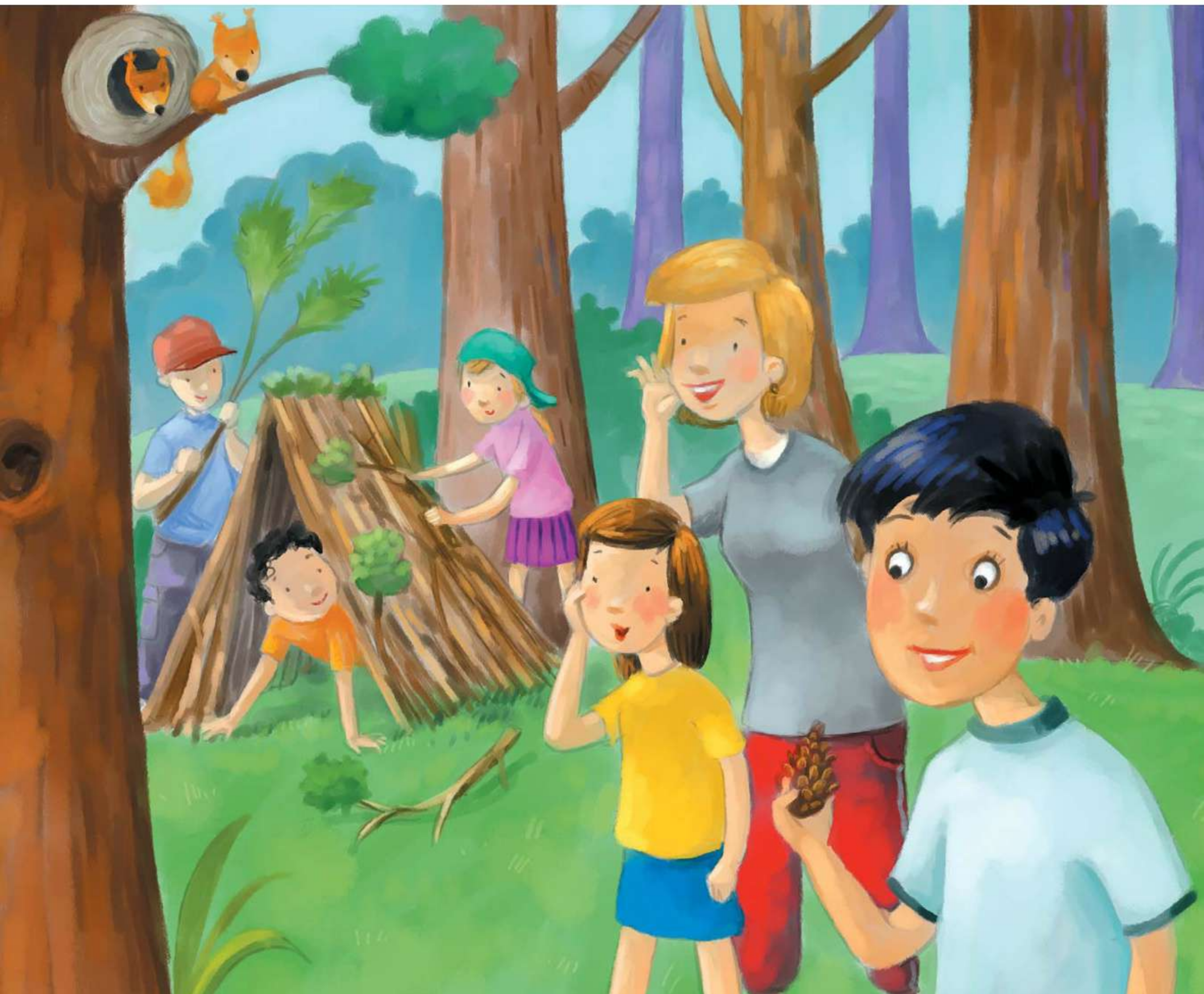
– Proszę pani, ta szyszka jest cała poobgryzana!
Kto to zrobił? – pyta.

– Myślę, że wiewiórka – odpowiada pani. –
Gdy zbudujecie szałas, poszukamy
mieszkania wiewiórki. Co wy na to?

- 1 Przyjrzyj się ilustracji i powiedz, co robią dzieci.
- 2 Powiedz, dokąd poszła klasa Szymka.
- 3 Wyszukaj w tekście kilka wyrazów, w których występuje sz.
Podziel je na sylaby, policz litery i głoski. Co można zauważyć?

szalaś szum szuka koszyk proszę

- 4 Opowiedz o poszukiwaniach chłopców na wycieczce.
- 5 Zaprojektuj własny szalaś. Z czego będzie zbudowany?
- 6 Przeczytaj pięknie wybrany fragment tekstu.

Majowe święta

Cześć!

Tu Hania. Dzisiaj nie byłam w szkole, i wczoraj, i przedwczoraj. I jutro nie idę! Mama też nie chodzi do pracy. I wcale nie dlatego, że jesteśmy chore. Byłyśmy sobie razem w kinie i na spacerze w lesie. Zupełnie jak na wakacjach. Chociaż to wcale nie są żadne wakacje. Właściwie nie wiedziałam, co to jest. W telewizji mówili, że to się nazywa długi weekend*. Ale przecież nie każdy weekend jest taki długi, prawda? Więc dzisiaj na lodach zapytałam mamę, co się stało z tym weekendem, że się tak rozciągnął. I czy nie można by tak zrobić z innymi. Mama najpierw zaczęła się śmiać, że weekendy to nie są majtki na gumce ani rajstopy, żeby je rozciągać. A potem powiedziała, że ten weekend jest taki długi z powodu świąt.

Zdziwiłam się, bo święta to przecież Boże Narodzenie i Wielkanoc, ale mama powiedziała, że nie tylko. I że jest jeszcze całe mnóstwo różnych świąt. I na przykład 1 maja to Święto Pracy, które ma przypominać ludziom na całym świecie, że praca jest bardzo ważna. A 3 maja to nasze polskie święto – rocznica uchwalenia konstytucji. I jest po to, żebyśmy pamiętali, że byliśmy pierwszym państwem w Europie, które miało własną konstytucję.

Nie bardzo rozumiałam, o co chodzi z tą konstytucją, chociaż mama próbowała mi tłumaczyć. Ale spodobało mi się bardzo, że może być tyle różnych świąt. Bo okazało się, że jest też Międzynarodowe Święto Przytulania, Święto Tańca, Święto Całowania i nawet Święto Pluszowego Misia! I mnóstwo innych. No to zapytałam mamę, czy mogę sobie stworzyć zupełnie własne święto. Na przykład Dzień Przyjaźni Mojej i Henia? Albo Dzień Noni – laleczki na kłopoty? A mama powiedziała, że to świetny pomysł, żeby uczcić to, co dla nas ważne. Ale że muszę wymyślić, po co chcę je obchodzić, kiedy i jak. Bo każde święto ma swój specjalny dzień i swoje rytuały. Na przykład z okazji 3 Maja wywiesza się flagi, w Dniu Misia przynosi misie do szkoły, a w Dniu Przytulania nawet obcy ludzie przytulają się na ulicach.

* weekend – (czytaj: likend) koniec tygodnia; od piątku po południu do końca niedzieli.

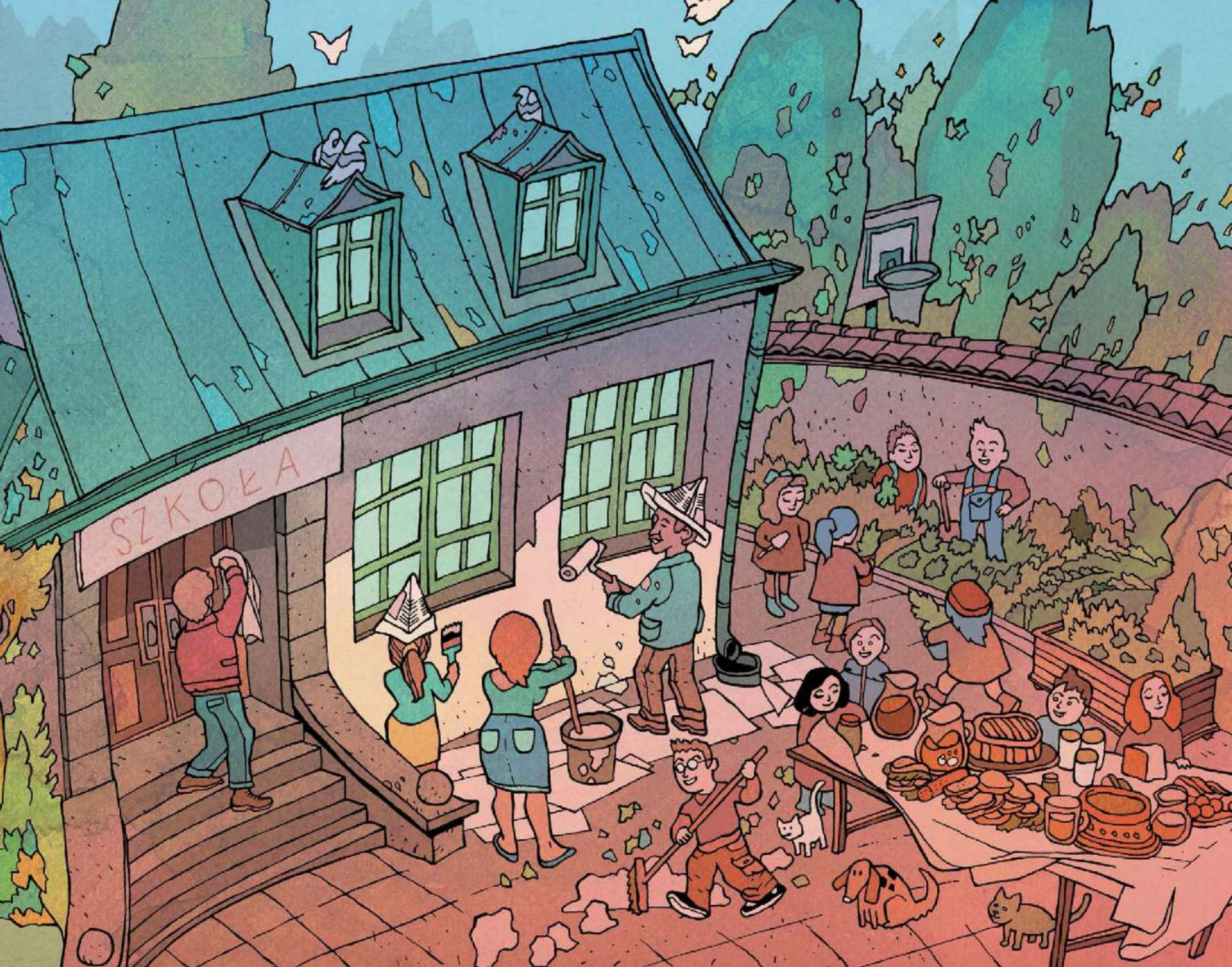

No to teraz siedzę i myślę... Dzień Przyjaźni Mojej i Henia na pewno będzie 1 września, bo wtedy się poznaliśmy. Ale co dalej? Hm...

Wasza Hania

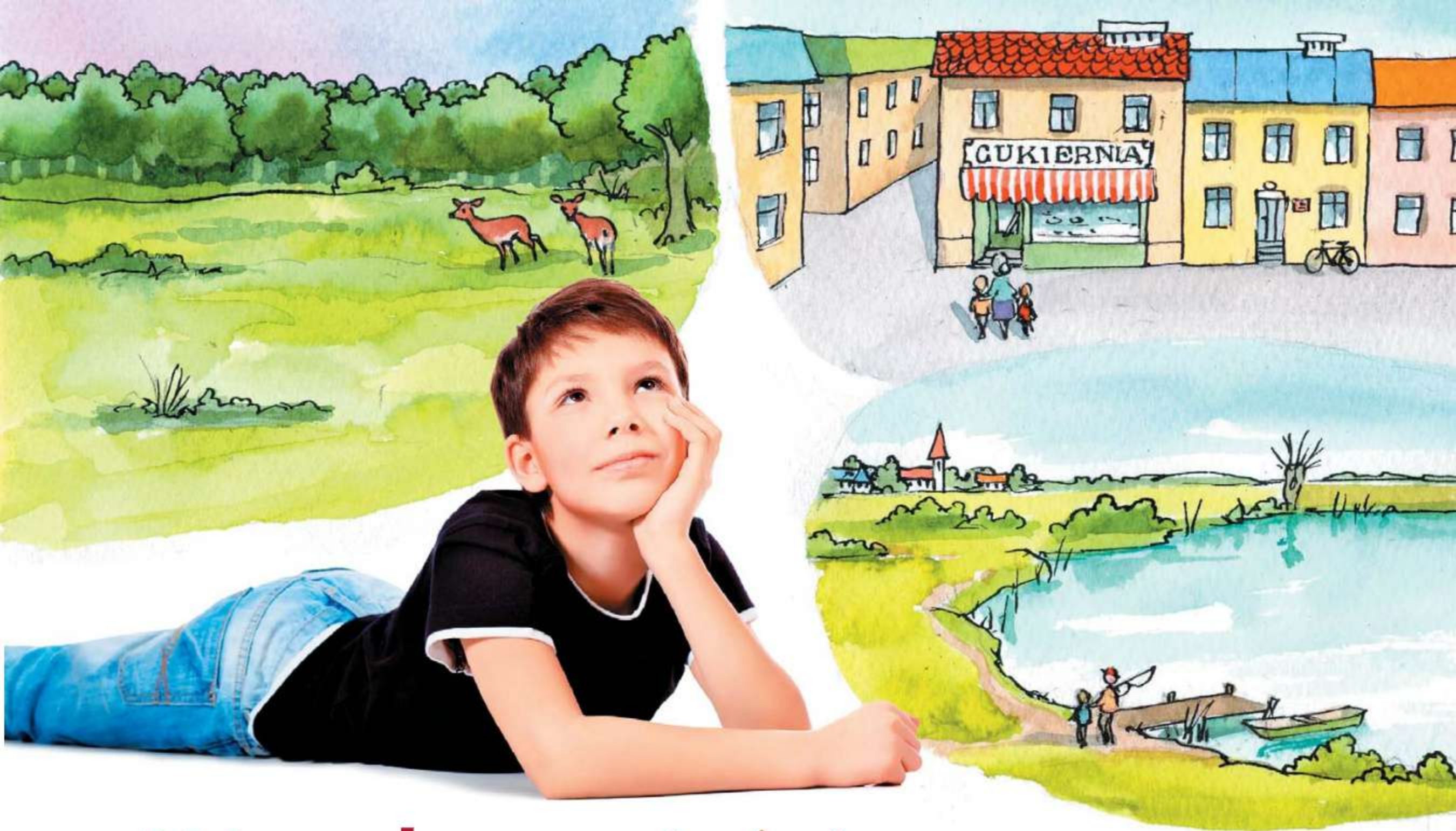
PS

A wy? Chcielibyście mieć jakieś własne święto?

Naszą szkołę sprzątamy wszyscy razem.
Malujemy i zamykamy. Pielimy
i podlewamy kwiaty w ogródku.
A potem, też wszyscy razem – uczniowie,
nauczyciele, mamy i tatusiowie – zjadamy
kanapki i pyszne domowe ciasta.

- 1 Zaproponuj, jak można zorganizować sprzątanie twojej szkoły.
Nie zapomnij o miłym zakończeniu całej imprezy.

W małym mieście

Nasze miasto jest małe, ale możemy w nim ciekawie spędzać wolne chwile. W stawie za miastem łowimy z tatą ryby. Na rynku w naszym miasteczku jest cukiernia. Babcia kupuje nam w niej pyszne lody. Niedaleko, w wielkim lesie, żyją sarny. Gdy wychodzą na łąkę, obserwujemy je razem z mamą.

- 1 Opowiedz, co przedstawiają ilustracje.
- 2 Jakie ciekawe rzeczy można robić w miasteczku, o którym opowiada chłopiec?
- 3 Co ty najchętniej robisz w miejscu, w którym mieszkasz?

cz Cz

cz Cz

czekolada

cze ko la da

cz e k o l a d a

Czesia uwielbia czekoladę.

– Gdyby ci na to pozwolić, Czesiu, żywiłabyś się wyłącznie czekoladą – mówi czasem jej mama.

– Bo czekolada jest pyszna, mamo! – śmieje się Czesia.

Tuż koło domu Czesi jest kawiarnia, a w niej pyszna i gorąca czekolada do picia.

– Czy można chcieć czegoś więcej? – pyta Czesia, kiedy mama kupuje jej czekoladę.

– Ja od picia czekolady wolę czytanie książek – mówi mama.

– A ja – odpowiada Czesia – chciałabym czytać, popijając czekoladę!

- 1 Wymień kilka wyrazów, w których występuje cz. Podziel je na sylaby, a następnie na głoski.
- 2 Przeczytaj pięknie wybrany fragment tekstu.

Czesia

czas

czyta

czajnik

najczęściej

- 3 Powiedz, co uwielbia Czesia, a co woli jej mama.
- 4 Powiedz, jakie łakocie lubisz najbardziej.
- 5 Dlaczego należy ograniczać jedzenie słodczy?

Czekolada

Czy wiesz, że głównym składnikiem potrzebnym do wytworzenia czekolady jest ziarno kakaowe? A rośnie ono... na drzewach! Hoduje się je w ciepłych i wilgotnych rejonach świata.

Czekolada to niezwykły smakołyk. Zjedzenie tabliczki tego przysmaku dodaje sił w czasie długich i trudnych wędrówek, a podczas nauki pomaga lepiej zapamiętywać skomplikowane rzeczy. Zimą można wypić filiżankę gorącej czekolady, by poczuć się rozgrzanym, silnym i weselszym.

Bardzo dawno temu Indianie pierwsi wymyślili, jak można wykorzystać owoce **kakaowca** rosnące na drzewach niedaleko ich wiosek. Potrafili przygotowywać kakao z nasion kakaowca. Dodawali do niego miód, wanilię, chili (czytaj: czili) lub inne przyprawy. Dla Indian nasiona kakaowca były tak cenne, że za dziesięć małych ziarenek można było kupić jednego królika.

Do Europy czekoladę sprowadzono jako napój i dopiero całkiem niedawno zaczęto produkować ją w twardej **tabliczce**.

- 1 Poproś osobę dorosłą o pomoc w wyszukaniu przepisu na niecodzienny deser czekoladowy. Zaprezentuj ten przepis w klasie.
- 2 Opowiedz, jakie znasz rodzaje czekolady. Jakie mogą być jej smaki? Jakimi dodatkami wzbogaca się czekoladę?

- 1 Przeczytaj każdą sylabę oddzielnie, zwracając uwagę na poprawne brzmienie głoski sz. Zaśpiewaj sylaby na melodię piosenki „Wlazł kotek na płotek”.

sze sza sze szu sze sze
sze szum szesz
sza szy sza szo sze sza
sza szem szasz

- 2 Wyraźnie wymawiaj zapisane słowa i sylaby. Rób to coraz szybciej.

szczebel
szczotka
szczęście
szczaw
szczypiorek
szczypawka
szczygieł

szu czu szu

czu czu

czu

Piękna Polska

- 1 Opowiedz o miejscach, do których wybierają się dzieci przedstawione na ilustracji. Które z tych miejsc chcesz odwiedzić?
- 2 Zaplanuj swoją podróż po Polsce. Powiedz, dokąd twoim zdaniem warto pojechać.

- 3 Popatrz na mapę Polski lub globus. Powiedz, w jaki sposób na mapie oznacza się morze, góry i jeziora.
- 4 Wskaż na mapie Polski te miejsca, w których najchętniej przebywasz.

Moje podwórko, mój wszechświat!

Trudno powiedzieć, dlaczego to właśnie Bodzio i Pulpet tak często spotykają kosmitów – może mają szczęście, a może po prostu są dobrymi obserwatorami. Tym razem jakiś nieszczęsny turysta z kosmosu zakleszczył się między trzepakiem a śmietnikiem – i wyglądało na to, że jeśli nikt mu nie pomoże, to zostanie tu już na zawsze.

– Kawał kosmity, co? – powiedział z podziwem Bodzio. – Przy nim to nawet ty wydajesz się chudziutki.

– Przede wszystkim chciałbym wiedzieć – zasapał Pulpet – co on robi na moim podwórku?!

– To także moje podwórko – przypomniał Bodzio.

– No to w moim mieście.

– To także moje miasto.

– To w moim kraju!

– To i mój kraj!

– W mojej Europie!

– To i moja Europa!

– Na mojej planecie!

– To i moja planeta!

– W moim wszechświecie!!!

– To i mój wszechświat!!!

Bodzio i Pulpet zgromili się wzrokiem. Wyglądało na to, że zaraz dojdzie do bitki.

Ale wtedy właśnie odezwał się kosmita:

– No, no! – powiedział karcąco. – To także mój wszechświat. I nie życzę tu sobie żadnych awantur!

- 1 Jak sądzisz, co przedstawia ilustracja?
- 2 Kogo Bodzio i Pulpet spotkali między trzepakiem a śmietnikiem? Czy ta przygoda mogła wydarzyć się naprawdę?

- 3 Powiedz, o co spierali się chłopcy z opowiadania.
- 4 Powiedz, jak nazywają się: twoja ulica, twoja miejscowość i twój kraj.
- 5 Opowiedz, co wiesz na temat Europy i Unii Europejskiej.

Consuela*

Hola!**

To ja, Henio. A „hola” to znaczy „cześć” po hiszpańsku. Bo ja się teraz będę uczył hiszpańskiego. Babcia mnie nauczy, bo ona umie. Mam już nawet słownik, taki z obrazkami. I wiem, jak jest po hiszpańsku „Nazywam się Henio”.

A wszystko przez to, że kilka dni temu na podwórku spotkałem psa. Wielkiego, czarnego i kudłatego. Takiego, jakiego zawsze chciałem mieć. I jakiego mi rodzice nigdy nie kupią. I ten pies biegł do mnie przez trawnik i machał ogonem, więc się strasznie ucieszyłem, że może on się zgubił, ten pies, i ja go teraz znajdę i przygarnę. I rodzice nie będą mieli wyjścia. I podbiegłem do niego. A on do mnie. I zaczął machać ogonem. Ale wszystko popsuła dziewczynka. Wyglądała całkiem jak ten pies – czarna i kudłata. Tylko wcale nie była wielka. Dziewczynka zawołała: „Negro!”. I coś jeszcze, czego nie zrozumiałem. A wtedy pies, który już prawie był mój, odwrócił się i podbiegł do niej. Podeszedłem i zapytałem: „To twój pies?”, ale ona tylko zamrugła czarnymi oczami. No to się ucieszyłem, że jednak nie jej, i złapałem go za obrozę, żeby się nim zaopiekować. A wtedy ona złapała z drugiej strony. No to się zdenerwowałem, bo po co ciągnie psa, skoro nie jest jej. „Zostaw go, ja go pierwszy chciałem przygarnąć”, powiedziałem. Ale ona znowu nic, tylko zamrugła. „Dziwna jakaś”, pomyślałem i zacząłem się zastanawiać, jak nazwę mojego psa, który właśnie polizał mnie po ręce. Wtedy ta dziwna dziewczynka, co się przyczepiła do mojego nowego psa, uśmiechnęła się i znowu zamrugła. I wtedy zobaczyłem, że ona ma bardzo ładne rzęsy. Takie długie i wywinięte. Jak firanki.

A wtedy, nie wiadomo skąd, zjawiła się Hania z Gamoniem i zapytała: „Skąd znasz Consuelę?”. Zdziwiłem się, bo przecież nie znam żadnej Consueli. Ale potem okazało się, że Consuela to właśnie ta dziewczynka z rzęsami. I że wcale nie jest dziwna, tylko nie mówi po polsku, bo jest Hiszpanką. Hania to wszystko wiedziała, bo Consuela przyjechała w odwiedziny do jej sąsiadki.

* Consuela – (czytaj: konsuela) imię dziewczynki.

** hola – (czytaj: ola) cześć, ale tylko na powitanie.

No a najgorsza wiadomość była taka, że to jednak był jej pies. Znaczy Consueli. Na imię miał Negro. To podobno znaczy po hiszpańsku „czarny”. Jakby nie było widać. Ja bym go nazwał inaczej, ale już trudno. Gamoń zaczął bawić się z Negro, a my rozmawialiśmy z Consuelą. To znaczy pokazywaliśmy sobie różne rzeczy na migi. Pokazaliśmy jej też naszą Noni i wiecie co? Okazało się, że Consuela ma w kieszeni bardzo podobną laleczkę na kłopoty. Ale śmiesznie, prawda? A potem graliśmy w gumę. Nie uwierzycie, ale w Hiszpanii gra się tak samo jak u nas. Trzeba skakać i tyle.

I było fajnie, a Consuela ciągle mrugała tymi swoimi frankami. I wtedy właśnie pomyślałem, że Consuela to bardzo ładne imię i że nauczę się hiszpańskiego, i napiszę do niej list.

Hasta la vista!***

Wasz Henio

PS

Hania dziwnie się zachowuje. Właśnie przyszła i powiedziała, że hiszpański jest głupi i że ona sto razy bardziej woli angielski.

*** hasta la vista – (czytaj: asta la wista) do zobaczenia.

Słynne budowle

Wieża Eiffla* stoi w Paryżu, we Francji. Jest cała ze stali i wygląda trochę jak gigantyczna żyrafa. Kiedyś była najwyższą budowlą na świecie.

Cerkiew** na placu Czerwonym w Moskwie, w Rosji, wygląda jak kolorowy deser. Składa się z dziewięciu połączonych kościołów o kopułach, które przypominają kolorowe bezy.

- 1 Wymień nazwy budowli, o których jest mowa w tych tekstach.
- 2 W jakich miastach i krajach znajdują się te budowle?

* Eiffla – (czytaj: ajfla) nazwa wieży pochodzi od nazwiska jej konstruktora – Gustawa Eiffela.

** cerkiew – rodzaj świątyni.

Dzwonnica katedry w Pizie, we Włoszech, nazywana jest Krzywą Wieżą. Dlaczego? Bo naprawdę jest krzywa! Zupełnie jak lekko popchnięta budowla z klocków.

W Londynie, stolicy Wielkiej Brytanii, stoi wieżowiec, który przypomina kształtem ogórek. Zaprojektował go architekt Norman Foster.

ulica
Ciekawych Wyrazów

- 3 Powiedz, dlaczego te budowle są słynne.
- 4 Opowiedz o innych znanych budowlach. Może są takie w miejscowości, w której mieszkasz?

architekt – osoba, która wymyśla kształt i wygląd różnych budynków

Centrum Nauki Kopernik, Warszawa

Tylko tu można robić eksperymenty, badać różne urządzenia, poczuć, jak trzęsie się ziemia, i sterować robotem, który wita zwiedzających.

Niesamowite muzea

W tym muzeum, oprócz oglądania dawnych maszyn produkujących papier, starych papierów i innych zbiorów, można również samodzielnie zrobić

kartkę z papieru czerpanego lub wykonać z niego ozdoby.

Muzeum Papiernictwa, Duszniki-Zdrój

- 1 Które z przedstawionych muzeów masz ochotę odwiedzić i dlaczego?
- 2 Dowiedz się, co to jest papier czerpany i jak się go otrzymuje.

To ogromne muzeum na wolnym powietrzu. Można bawić się tam z Pippi, zaglądać do małych domków i oglądać spektakle.

Świat bohaterów Astrid Lindgren, Vimmerby (czytaj: wimmerbi), Szwecja

Ten wielki zamek z czerwonej cegły kryje w sobie wiele eksponatów z dawnych czasów. Zamek można zwiedzać także nocą, ale tylko w grupie.

Zamek krzyżacki, Malbork

Do Pacanowa wędrował kiedyś Koziołek Matołek, aby dać się podkuć. Dziś to miejsce, w którym dzieci spotykają bajkowe postacie i świetnie się bawią.

Europejskie Centrum Bajki, Pacanów

- 3 Co to znaczy, że muzeum znajduje się na wolnym powietrzu?
- 4 Co to jest eksponat? Jeśli nie wiesz, zapytaj kogoś dorosłego.

- 1 Opowiedz, co przedstawia ilustracja. Odszukaj na niej zaskakujące sytuacje. Co tu nie pasuje i dlaczego?
- 2 Powiedz, na co w wielkim mieście muszą zwracać uwagę piesi, a na co – kierowcy.

- 3 Zaproponuj, co można zrobić w wielkim mieście, by zmniejszyć ruch na ulicach.
- 4 Zaprojektuj znaczek odblaskowy.

dź Dź

dź Dź

dźwig

dźwig

dź w i g

Wujek Mikołaja mieszka w Gdańsku. Mikołaj bardzo lubi odwiedzać z wujkiem stocznię. Podobają mu się wielkie dźwigi. – Wujku, ile taki dźwig może udźwignąć? – pyta Mikołaj. – Dźwig tego typu podniósłby nawet wielkiego słonia – odpowiada wujek. – Z łatwością przenosi stalowe belki i inne ciężkie części statków.

- 1 Powiedz, gdzie mieszka wujek Mikołaja.
- 2 Dlaczego chłopiec lubi odwiedzać stocznię?
- 3 Wyszukaj w tekście wyrazy, w których występuje **dź**. Podziel je na sylaby, policz w nich litery, a potem głoski.

dziadek

dzia dek

dzi a d e k

Jadzia

dzi Dzi

dzi Dzi

Jadzia jedzie z dziadkiem na działkę.
 Dziadek chce naprawić dziurę w płocie,
 którą zrobiły dziki. Jadzia trochę boi się
 dzików.

– Dziadku, długo będziemy jechać? – pyta Jadzia.

– Niedługo – odpowiada dziadek. – Popatrz
 przez okno, widać stocznię i wielkie dźwigi.

- 4 Powiedz, dokąd Jadzia jedzie z dziadkiem.
- 5 Opowiedz, czym będzie zajmował się na działce dziadek Jadzi.
- 6 Wyszukaj w tekście i przeczytaj wyrazy, w których występuje dzi.

Znacie Felka?
To najślynnniejszy
niedźwiedź
królestwa...

- 1 Powiedz, co widzisz na małych obrazkach z podpisami.
- 2 Przyjrzyj się dużej ilustracji. Opowiedz, co się na niej dzieje.
- 3 Wymyśl historyjkę, do której mogłaby pasować ta ilustracja.

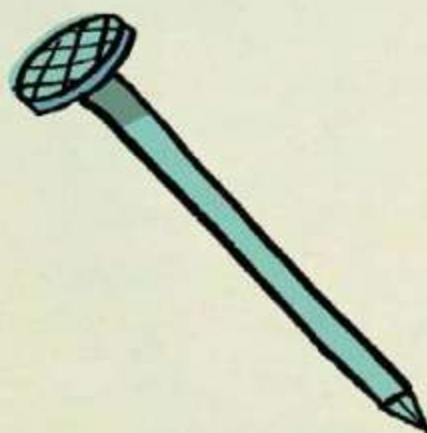
Bawimy się z Noni

łódź

łabędź

gwóźdź

wiedźma

Dzieci czwórka i laurka

Ochrona praw autorskich

Zapis dostępny
w wydaniu drukowanym

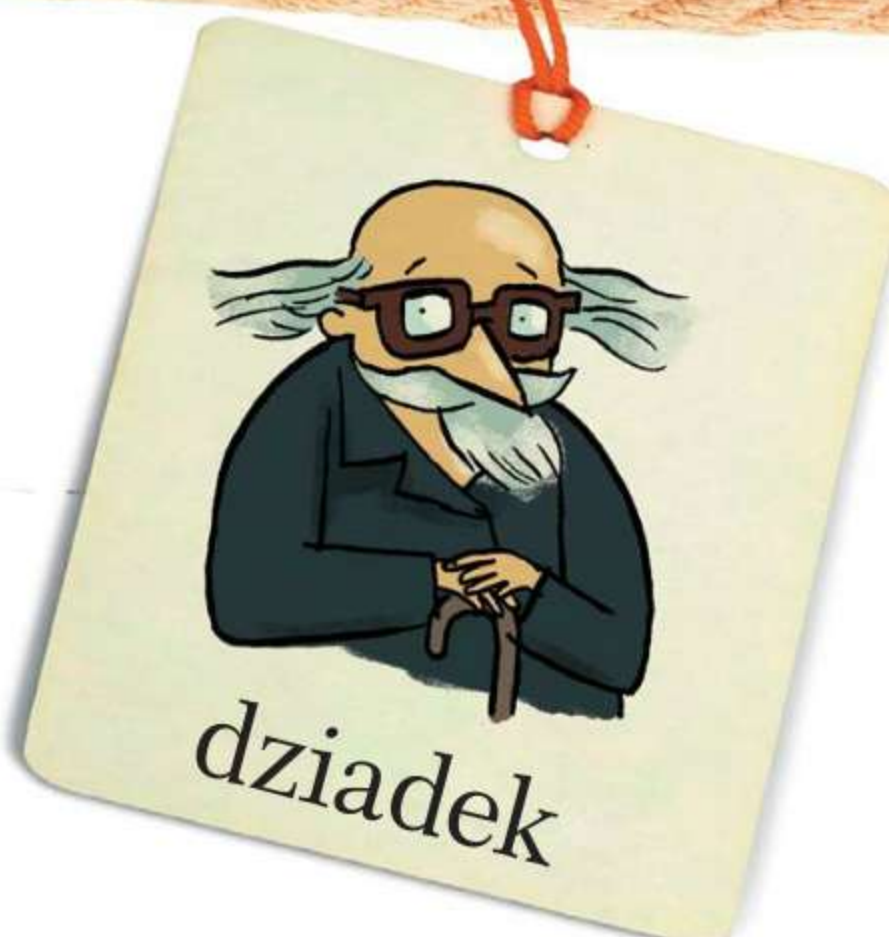
Ochrona praw autorskich

Zapis dostępny
w wydaniu drukowanym

- 1 Powiedz, o czym zapomnieli dzieci z inscenizacji.
- 2 W jaki sposób dzieci uczciły Dzień Matki?
- 3 Kiedy obchodzimy Dzień Matki, a kiedy jest Dzień Ojca?
- 4 Jak planujesz zorganizować te dni w swoim domu?
- 5 Wykonaj rysunek przedstawiający zabawę z okazji Dnia Rodzin.

Dziadziuś Dzidka,
Edzio, ma już
dziewięćdziesiąt
dziewięć lat!

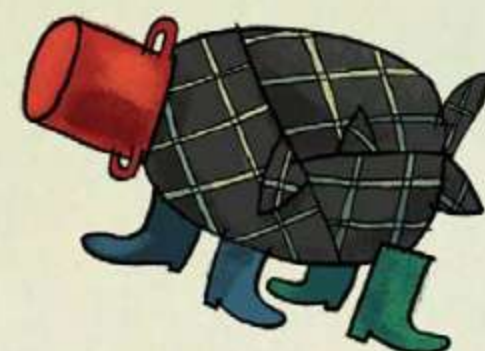

- 1 Powiedz, co widzisz na małych obrazkach z podpisami.
- 2 Przyjrzyj się dużej ilustracji. Opowiedz, co się na niej dzieje.
- 3 Wymyśl historyjkę, do której mogłaby pasować ta ilustracja.

Bawimy się z Noni

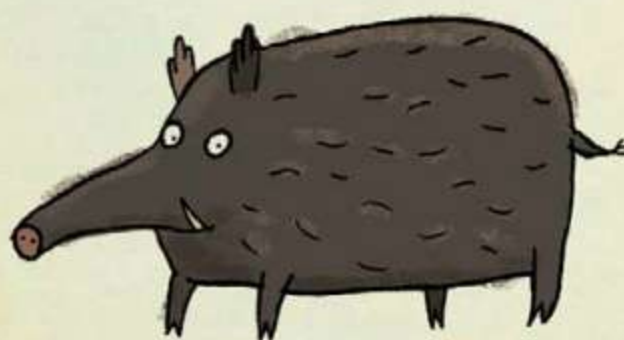
dzięcioł

dziwoląg

Dzidek

dzik

prawdziwek

dż Dż

dż Dż

dżem

dżem

dż e m

Andżelika

Mama Andżeliki przygotowuje śniadanie.

– Mammo, zrób mi do szkoły kanapkę z dżemem – prosi Andżelika.

– A jeśli dżem wypłynie i pobrudzi ci zeszyty i podręczniki? – pyta mama.

– To zjem kanapkę z dżemem teraz, a do szkoły wezmę bułkę z żółtym serem. Jest dżem malinowy? – dopytuje Andżelika. – A śliwkowy?

– Są oba – mówi mama. – Mogę ci zrobić dwie kanapki, a ty w tym czasie włóż dzinsy i koszulkę.

- 1 Wyszukaj w tekście wyrazy z **dż**. Podziel je na sylaby, policz w nich litery i głoski.
- 2 Opowiedz, co jest przysmakiem Andżeliki.

dżinsy

dzungla

drożdże

dżdżownica

- 3 Wyjaśnij, dlaczego dziewczynka nie dostała do szkoły kanapki z dżemem.
- 4 Powiedz, co oprócz kanapki dzieci powinny dostawać do szkoły.

Egoista

Cześć!

Tu Hania. Tak sobie siedzę i myślę. Myślę i myślę, aż mnie głowa boli od tego myślenia. I nic nie wymyśliłam. A muszę, bo to zadanie domowe. Na myślenie. Pani nam zadała: „Zastanów się, kto jest ważniejszy – ty czy inni ludzie?”. Dziwne. Przecież wiadomo, że najfajniej by było, żebym to ja była najważniejsza. Ale to pewnie by się pani nie spodobało... Za to mi się nie podoba, że inni mają być ważniejsi ode mnie. Bo niby dlaczego?

No i nie wiem, co jutro pani powiem. I jestem zła na Paulinę, bo to wszystko przez nią. Bo Paulina jest taka, że nie lubi się z nikim dzielić. I kiedy ma pożyczyć kredki, to nigdy nie chce i udaje, że akurat tej nie ma, albo jeśli ma cukierki, to zawsze sama wszystkie zje. I chce być wszędzie pierwsza i się wpycha bez kolejki do sklepiku albo po piłkę na WF-ie. Tak było przez cały rok i wszyscy się już przyzwyczaili. I nikt już Pauliny nie prosił ani o długopis, ani o kartki, ani o nic. Bo po co prosić, skoro i tak nie pożyczy, prawda? No i tak było i już.

Ale niedawno Paulina miała wypadek. Na placu zabaw. Bo się znowu pchała. Do huśtawki, żeby nikt jej nie zajął. I tak się spieszyła, że się przewróciła i zwichnęła nogę. I musiała leżeć. „Kto zanieś Paulince lekcje?” – zapytała pani. Ale nikt się nie zgłosił. „Hm...”, westchnęła pani, a potem zapytała: „Kto mieszka najbliżej Paulinki? Może Hania?”. Hania to ja, więc nie mogłam dłużej gapić się w piórnik. Podniosłam głowę i powiedziałam, że ja nie pójdę, bo Paulina też by mi nigdy nie przyniosła lekcji. I skoro ona jest taka chytra, to niech teraz ma. Pani znowu westchnęła i powiedziała, że rozumie, ale chciałaby nas nauczyć empatii. To znaczy wczuwania się w uczucia innych ludzi. I żebyśmy pomyśleli, jak czuje się teraz Paulina. No to Henio się zgłosił i powiedział, że na pewno bardzo fajnie się czuje, bo nie musi chodzić do szkoły i pewnie sobie ogląda telewizję, i może jeść w łóżku. A wtedy pani znowu westchnęła. Miałam dosyć tego wzdychania i się zgodziłam. I zniosłam jej te lekcje. I nosiłam przez cały tydzień, na zmianę z Heniem.

I wcale nie było tak źle, bo Paulina się jakoś zmieniła. Chyba było jej głupio, że ona nam kredek żałowała, a my teraz do niej z lekcjami.

Częstowała nas ciastkami i była bardzo miła. Więc nawet trochę szkoda, że już wyzdrowiała i dziś przyszła do szkoły. No a kiedy przyszła, to pani mnie i Henia przy wszystkich pochwaliła za to noszenie lekcji. Myśleliśmy, że będzie jeszcze jakaś nagroda, ale nie. Zamiast nagrody jest ta dziwna praca domowa. Zupełnie bez sensu, prawda?

Wasza Hania

PS

Powiedziałam pani prawdę, że nie wiem, kto jest ważniejszy. I wiecie co? Pani mnie pochwaliła! I powiedziała, że mam rację, bo nie można wybrać. Bo wszyscy jesteśmy tak samo ważni. I właśnie dlatego musimy się nawzajem szanować i sobie pomagać, i się dzielić. I dbać o innych tak jak o siebie. „Żeby nie wyrosnąć na egoistę” – powiedziała pani i popatrzyła na Paulinę. A Paulina zrobiła się czerwona.

egoizm
empatia

Mali przedsiębiorcy

W klasie trwa aukcja* namalowanych przez nas obrazów. Rodzice zastanawiają się, które z nich kupić. Kasia, z drewnianym młotkiem w ręku, rozpoczyna licytację. Stoi na trybunie i woła:
– Obraz numer jeden. Kwiaty w wazonie. Cena wywoławcza: dwa złote!

O! Ktoś chce kupić ten obraz za dwa złote.

– Kto da więcej? – pyta Kasia.

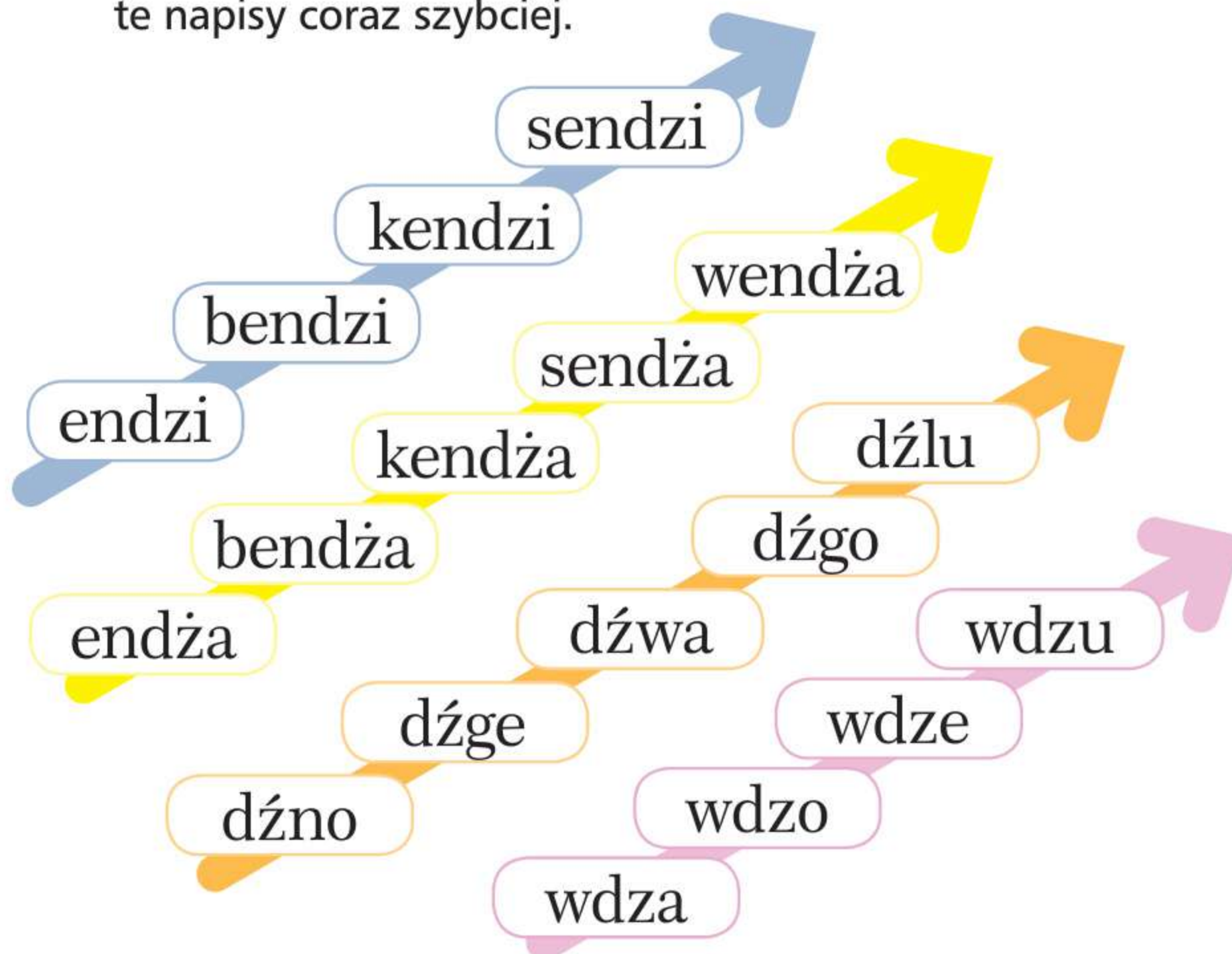
Gdy sprzedamy obrazy, kupimy bilety do kina!

- 1 Opowiedz, co się dzieje na ilustracji.
- 2 Co i w jakim celu postanowili zorganizować uczniowie?

* aukcja – rodzaj sprzedaży rzeczy, które może kupić ten, kto zapłaci najwyższą cenę.

- 1 Przeczytaj powoli te dziwne napisy zgodnie z kierunkiem strzałek. Następnie przeczytaj te napisy coraz szybciej.

- 2 Przeczytaj wyrazy. Następnie przeczytaj je szeptem.

dziób dziecko dziadek poniedziałek
śledzi ludzi gwoździ niedźwiedzi studzi
dźwięk niedźwiedź gwóźdź zdźbło
dżungla dżentelmen dżokej dżdżownica

- 1 Opowiedz, co przedstawiają zdjęcia. Wymień pory roku.
- 2 Opisz zmiany zachodzące w przyrodzie w poszczególnych porach roku.

- 3 Powiedz, którą porę roku lubisz najbardziej i dlaczego.
- 4 Powiedz, za co można lubić każdą z pór roku.

Różnobarwna działka

Gdy kładę się na ziemi i spoglądam w trawę, czuję się jak olbrzym. Widzę wędrującą maleńką mrówkę. Obserwuję też biedronkę, która usiadła na liście. Tu pająk przędzie sieć między źdźbłami trawy, a dżdżownica wysuwa się na chwilę spod ziemi. Muszę uważać, żeby nie zrobić krzywdy mieszkańcom działki.

- 1 Opowiedz, jakie zwierzęta można zobaczyć na działce lub łące.
- 2 Wyjaśnij, dlaczego chłopiec może czuć się jak olbrzym.

Ogród kwiatowy pana van Gogha*

Kwitną kwiaty w ogrodzie,
świat barwami się mieni,
w złotych słońca płomieniach
drgają nuty zieleni...

Pośród kwiatów przepychu
przystanąłem i patrzę –
jak tę chwilę uchwycić,
jak zatrzymać na zawsze...

Vincent van Gogh (czytaj: wincent wan gog), „Ogród kwiatowy”

- 1 Na podstawie wiersza i obrazu opowiedz o ogrodzie pana van Gogha.
- 2 Zastanów się i powiedz, w jaki sposób można utrwalić i zachować piękne chwile i miejsca.
- 3 Co, według ciebie, zasługiwałoby na utrwalenie na obrazie?

* van Gogha – (czytaj: wan goga).

Owady

To niezwykła grupa zwierząt.
Jest ich na świecie więcej
niż jakichkolwiek innych zwierząt.

Owady występują prawie wszędzie.
Możesz znaleźć je pod korą drzew,
w lesie, ogrodzie, w wodzie
i wewnątrz twojego domu.

Niektóre z nich wyrządzają człowiekowi
szkody, bo zjadają uprawy na polach,
ale wiele z nich jest pożytecznych.
Dzięki **pszczołom** i motylom kwiaty
zmieniają się w owoce, biedronki żywią
się szkodnikami roślin – mszycami,
a o mrówkach mówi się, że sprzątaję las.

Czy wiesz, że motyle nie od razu są piękne?
Najpierw samica motyla składa jajo, potem wylęga się
z niego **gąsienica** i w takiej postaci spędza zimę.
Wczesnym latem z gąsienicy powstaje **poczwarka**,
a dopiero po następnych czterech tygodniach pancerzyk
poczwarki pęka i ukazuje się kolorowy motyl.

- 1 Poproś kogoś dorosłego, by pomógł ci znaleźć ciekawostkę
o jakimś owadzie, na przykład o koniku polnym, pchle czy ważce.

Rondelkolandia

Jak zrobić akwarium z galaretki

- 1 Wymień produkty potrzebne do przygotowania akwarium z galaretki.
- 2 Jakie mogą być smaki i kolory galaretek?
- 3 Dowiedz się, dlaczego jedzenie galaretek jest zdrowe.

Przygotuj:
szklaną salaterkę,
galaretkę
agrestową,
wodę,
rodzynki,
goździki,
jabłko,
plastikowy nóż,
łyżkę.

Pejzaż

Rozlała się czarna farba po papierze,
Farba czarna, że aż rozpacz bierze!
Farba zna się na czarnym kolorze,
Więc udawać może Czarne Morze.

A znów żółta, jak na łące mlecze,
Żółtym słońcem Czarne Morze piecze,
Więc niebieskiej wezmę odrobinę,
Schowam słońko pod chmurki pierzynkę.

Dodam morzu trochę białej pianki –
Już po morzu białe mkną bałwanki.
A gdy skończę, to będę w zachwycie
Śnieżne mewy liczyć na błękicie.

1 Powiedz, jakich kolorów farb użyto do przedstawienia pejzażu w wierszu, a jakich – do wykonania ilustracji.

2 Jakich kolorów farb możesz użyć do namalowania pejzażu, który widzisz za oknem?

Mieszanie kolorów

Zabrakło ci
zielonej farby?
Nie masz koloru
pomarańczowego?
Jest na to rada:
pomieszaj kolory!

- 1 Weź farby i pędzel. Zmieszaj farby tak, jak to pokazano na rysunku. Czy udało ci się otrzymać nowe kolory?
- 2 Namaluj na środku białej kartki barwną plamę. Złóż kartkę na pół i dociśnij. Rozłóż kartkę i powiedz, co przypomina ci kształt, który powstał.

Tove Jansson; przeł. Irena Szuch-Wyszomirska

Historia o ostatnim smoku na świecie

(fragment książki „Opowiadania z Doliny Muminków”)

Ochrona praw autorskich

Zapis dostępny
w wydaniu drukowanym

Ochrona praw autorskich

Zapis dostępny
w wydaniu drukowanym

- 1 Kto występuje w opowiadaniu? Z czego cieszył się Muminek?
- 2 Dlaczego Muminek pogodził się z odejściem smoka?
- 3 Jak postąpisz, gdy podczas spaceru znajdziesz jakieś zwierzątko?

Smoki

Tak naprawdę nigdy nie istniały,
ale można o nich czytać w opowieściach
ze wszystkich stron świata.

Może dlatego, że bardzo
przypominają **dinozaury**?
A dinozaury przecież żyły
na Ziemi i do dziś znajduje
się ich szczątki!

W naszej części świata **smoka**
najczęściej przedstawia się jako
ogromnego skrzydlatego gada
z małą głową i z grzebieniem
na jej czubku.
Smok zwykle zionie ogniem.

Inaczej jest w dalekich **Chinach**.
Tam smoki opisuje się jako
sympatyczne stworzenia
przynoszące ze sobą dostatek
i powodzenie. Rysuje się je tak,
że wyglądają jak węże.

- 1 Jakie znasz bajki, w których
występują smoki?
Opowiedz jedną z nich.
- 2 Wyszukaj z pomocą kogoś
dorosłego ilustracje
przedstawiające smoki
z różnych stron świata.
Opowiedz o tych smokach
w klasie.

Paleontolog bada dawne zwierzęta i rośliny. Tak dawne, że do dziś zostały po nich tylko odciski na skałach albo skamieniałe kości. Paleontolog wie, jak długo takie kości leżały w ziemi, do jakiego należały zwierzęcia, a nawet czym takie zwierzę się żywiło. Umie na podstawie znalezionych kawałków odtworzyć wygląd dawnych zwierząt i roślin. I nikt tak jak on nie zna się na dinozaurach!

- 1 Czym zajmuje się paleontolog?
- 2 Dowiedz się, gdzie możemy zobaczyć skamieniałości, nad którymi pracowali paleontolodzy.

Dinozaury i nie tylko...

Tyranozaury były drapieżnikami. To znaczy, że polowały na inne zwierzęta. Chodziły na tylnych łapach, ale nie umiały szybko biegać. Atakowały z ukrycia. Miały bardzo ostre zęby.

Ceratopsy wyglądały jak nosorożce. Miały rogi, a z tyłu głowy duży kołnierz z kości, który wraz z rogami służył im do obrony. Wyglądały groźnie, ale były łagodne. Zjadały rośliny.

- 1 Jak nazywają się zwierzęta przedstawione na ilustracjach?
- 2 Opowiedz, w jaki sposób się odżywiały.

Pterozaurowy to latające gady – bliscy krewniacy dinozaurów. Żyły na Ziemi, zanim pojawiły się na niej ptaki. Ich skrzydła zbudowane były z błony skórnej. Pterozaurowy budowały gniazda wysoko na skałach. Jadły ryby i owady.

Diplodoki były jednymi z największych dinozaurów. Miały małą głowę i długi mocny ogon, którym mogły odganiać wrogów. Żyły w stadach. Żywiły się roślinami.

- 3 Które z przedstawionych zwierząt podoba ci się najbardziej? Dlaczego?
- 4 Ulep z plasteliny wybranego dinozaura.

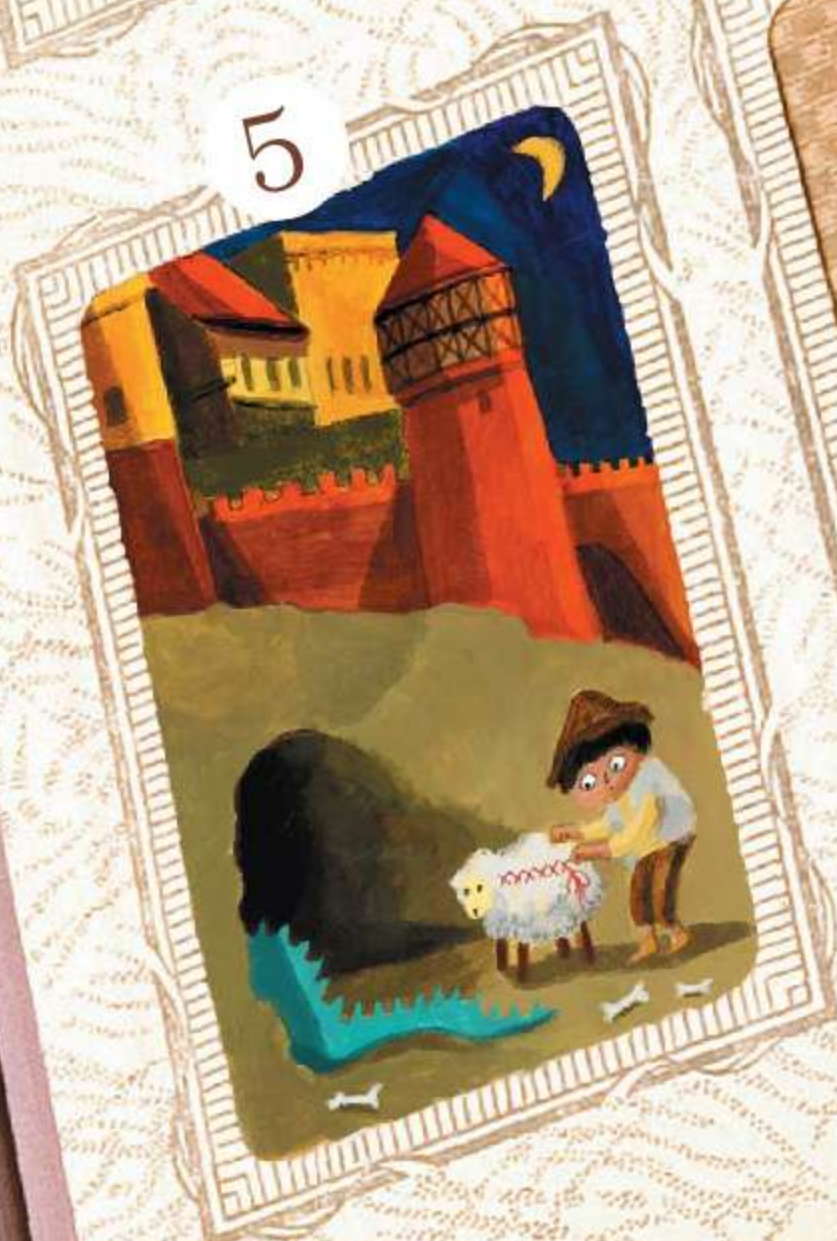
Ludzie mówią, że Kraków wywodzi swoją nazwę od Kraka, króla, co pod wawelskim wzgórzem gród nad Wisłą założył...

- 1 Przypomnij sobie historię o Smoku Wawelskim. Opowiedz jej zakończenie.
- 2 Wymyśl, jak inaczej mogłaby zakończyć się ta historia.

Bawimy się z Noni

Przyjście lata

I coś powiecie na to,
Że już się zbliża lato?

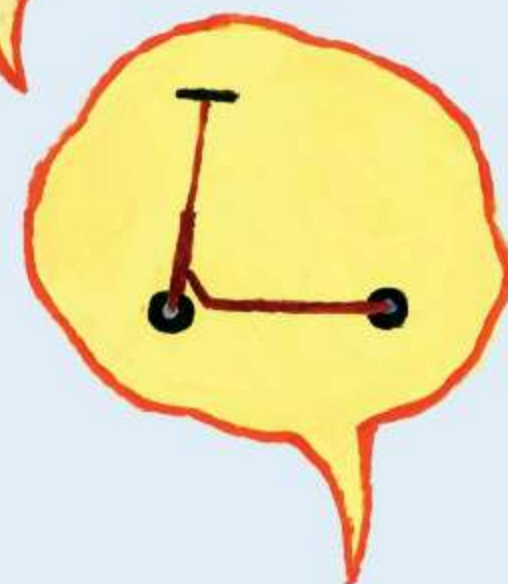
Kret skrzywił się ponuro:
– Przyjedzie pewno furą.

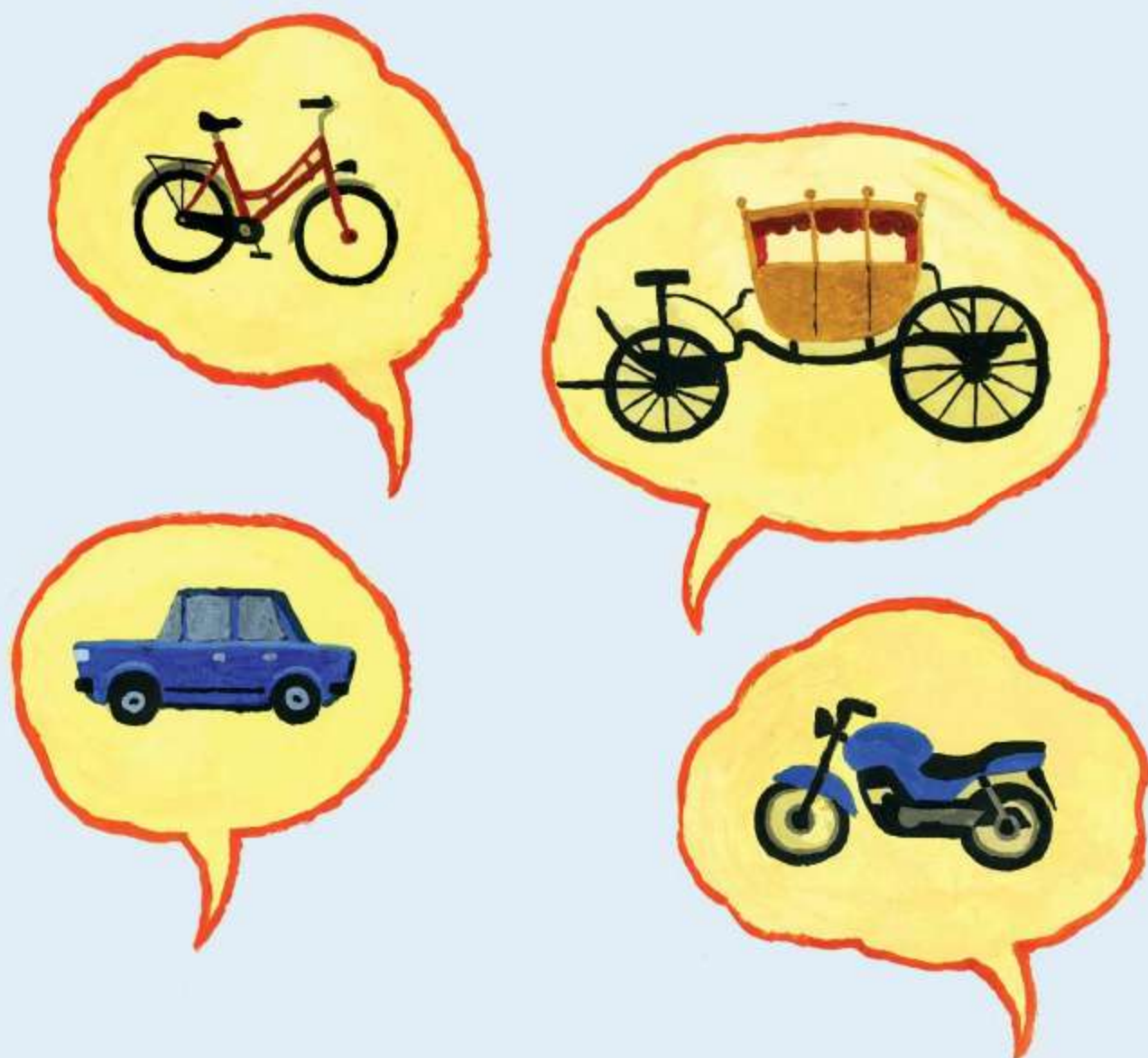
Jeż się najeżył srodze:
– Raczej na hulajnodze.

Wąż syknął: – Ja nie wierzę.
Przyjedzie na rowerze.

Kos gwizdnął: – Wiem coś o tym
– Przyleci samolotem.

– Skąd znowu – rzekła sroka –
Nie spuszczam z niego oka

I w zeszłym roku, w maju,
Widziałam je w tramwaju.

– Nieprawda! Lato zwykle
Przyjeżdża motocyklem!

– A ja wam tu dowiodę,
Że właśnie samochodem.

– Nieprawda, bo w karecie!

– W karecie? Cóż pan plecie?

Oświadczyć mogę krótko,
Przypłynie własną łódką.

A lato przyszło pieszo –
Już łąki nim się cieszą

I stoją całe w kwiatkach
Na powitanie lata.

- 1 Jakie zwierzęta wystąpiły w wierszu?
- 2 Jak zwierzęta wyobrażały sobie przyjście lata?
- 3 Opowiedz, jaka pogoda bywa w Polsce latem.
- 4 Jak się wtedy ubieramy?

Gimnastyka oka i języka

- 1 Każdy aktor ćwiczy wymowę, aby dobrze powiedzieć swoją kwestię. Wyobraź sobie, że jesteś artystą i poćwicz dykcję. Przeczytaj wyraźnie wierszyki.

Spadł bąk na strąk, a strąk na pak.
Pękł pak, pękł strąk, a bąk się zląkł.

Małgorzata Strzałkowska, „Bąk”

Czesał czyżyk czarny koczek,
czyszcząc w koczku każdy loczek,
po czym przykrył koczek toczkiem,
lecz część loczków wyszła boczkciem.

Małgorzata Strzałkowska, „Czyżyk”

- 2 Odczytaj wyrazy z sylab. Spróbuj nie wodzić palcem po kolorowych liniach.

Wakacyjne porady

Nie zrywaj roślin, gdy masz wątpliwość, czy są jadalne!

Nie baw się w pobliżu ulicy!

Po szlakach wędruj tylko z osobą dorosłą!

Kąp się tylko wtedy, gdy na plaży jest ratownik!

Używaj okularów przeciwsłonecznych i kremów z filtrem, gdy jesteś na słońcu!

- 1 Jakie są twoje wakacyjne plany?
- 2 O czym każde dziecko powinno pamiętać podczas wakacyjnego wypoczynku?
- 3 Jak możesz dbać o bezpieczeństwo własne i innych?

Wiele, wiele lat temu żył bardzo odważny i dzielny żeglarz, **Krzysztof Kolumb**, który marzył o znalezieniu drogi morskiej do Indii – kraju, w którym uprawiano cenne rośliny przyprawowe, na przykład pieprz, cynamon czy gałkę muskatołową. Przywożenie ich do Europy drogą lądową było bardzo kosztowne.

W wyprawie Kolumba brały udział trzy żaglowce, które po kilkumiesięcznym rejsie dotarły do nieznanego lądu.

Kolumb sądził, że czerwonoskórzy ludzie zamieszkujący tamte ziemie to mieszkańcy Indii, dlatego nazwał ich **Indianami**. Dopiero po śmierci Kolumba inni podróżnicy odkryli, że jego wyprawa dotarła do **Ameryki**, a nie do Indii. Dziś mieszkańców Indii nazywamy **Hindusami**.

Z dalekich wypraw żeglarze przywieźli nasiona i sadzonki roślin, których nie znali: **ziemniaków**, **kukurydzy**, **kakao** i **tytoniu**. Czy potrafisz sobie wyobrazić życie bez ziemniaków, frytek czy prażonej kukurydzy?

Ja lubię Księżyc.
Dlatego rakieta polecę
tam w te wakacje.

I z kosmonautą
koło rakiety zjem
księżycową kolację.

Ja od kosmosu wolę
dno morza. Więc łódź
podwodną wynajmę.

I łodzią taką zwiedzę ocean
i pereł tysiące znajdę.

A ja balonem
do Chin polecę
albo bezludną
wyspę odwiedzę!

I kto wakacje będzie miał lepsze?
Najlepiej oceńcie sami. Albo wymyślcie coś
wspanialszego. I co wy na to, kochani?

- 1 Dokąd wybierają się na wakacje dzieci przedstawione na ilustracji?
- 2 Czy ich plany można zrealizować? Uzasadnij swoją odpowiedź.

Wakacje

Cześć!

Tu Henio. To chyba już mój ostatni list do Was, bo zaraz koniec roku. A potem wakacje! A potem będę już w drugiej klasie! Tak jak Wy. Ale fajnie, co? Cieszycie się? Bo ja bardzo. Ale najbardziej to się cieszę z wakacji. Jadę z babcią na rajd samochodowy, a potem z rodzicami nad morze i jeszcze na obóz w lesie.

Właściwie to najpierw na obóz. Tylko... Tylko że sam nie wiem, co z tym obozem. To znaczy cieszę się, ale... Ale bardziej się cieszyłem, kiedy myślałem, że Hania też jedzie. A potem się okazało, że jednak Hania nie może jechać, bo jej mama nie ma pieniędzy, i że jadę sam. No i ja teraz nie wiem, czy to mi się tak bardzo podoba. Nikogo nie będę znał na tym obozie. Nikogusieńko. Mama mówi, że poznam, bo po to się przecież jeździ na obóz. Żeby poznawać nowych ludzi i nowe miejsca. A tata w kółko opowiada, że jak był w moim wieku, to też pojechał zupełnie sam na obóz zuchowy i że było super. Spał w namiocie, bawił się w podchody i wspinał po drzewach...

Jak powiedział o tych drzewach, to mi się spodobało, ale wtedy mama się zdenerwowała i powiedziała, żeby tata mi nie mącił w głowie, bo to było dawno i że teraz na obozach są na pewno inne atrakcje dla dzieci, bardziej bezpieczne niż łażenie po drzewach.

I rodzice zaczęli się kłócić. Znowu. Od kiedy zapisali mnie na ten obóz, jakoś często się kłóca. Na szczęście wtedy babcia powiedziała, że się zastanawia, czy nie pojechać na „Wakacje na drzewie”. Bo właśnie przeczytała, że można tydzień wisieć na drzewie w takim specjalnym hamaku, i że to bardzo ciekawe. Babcia jest super! Zawsze wie, co powiedzieć. Rodzice natychmiast przestali się kłócić i zaniemówili. Powiedziałem, że to fantastyczny pomysł i że ja chętnie zamiast na obóz pojedę z babcią powiszieć na drzewie. No i wtedy to się dopiero zrobiło zamieszanie... Ale na szczęście musiałem iść otworzyć drzwi Hani.

Hania przyniosła mi Noni, która ostatnio mieszkała u niej. Powiedziała, że skoro jadę na ten obóz, to pewnie mi się przyda, gdy będę tęsknić. Powiedziałem, że wcale nie będę. Ale Noni wziąłem. Jak będziemy razem, to może nie będzie tak źle na tym obozie? Jak myślicie?

Wasz Henio

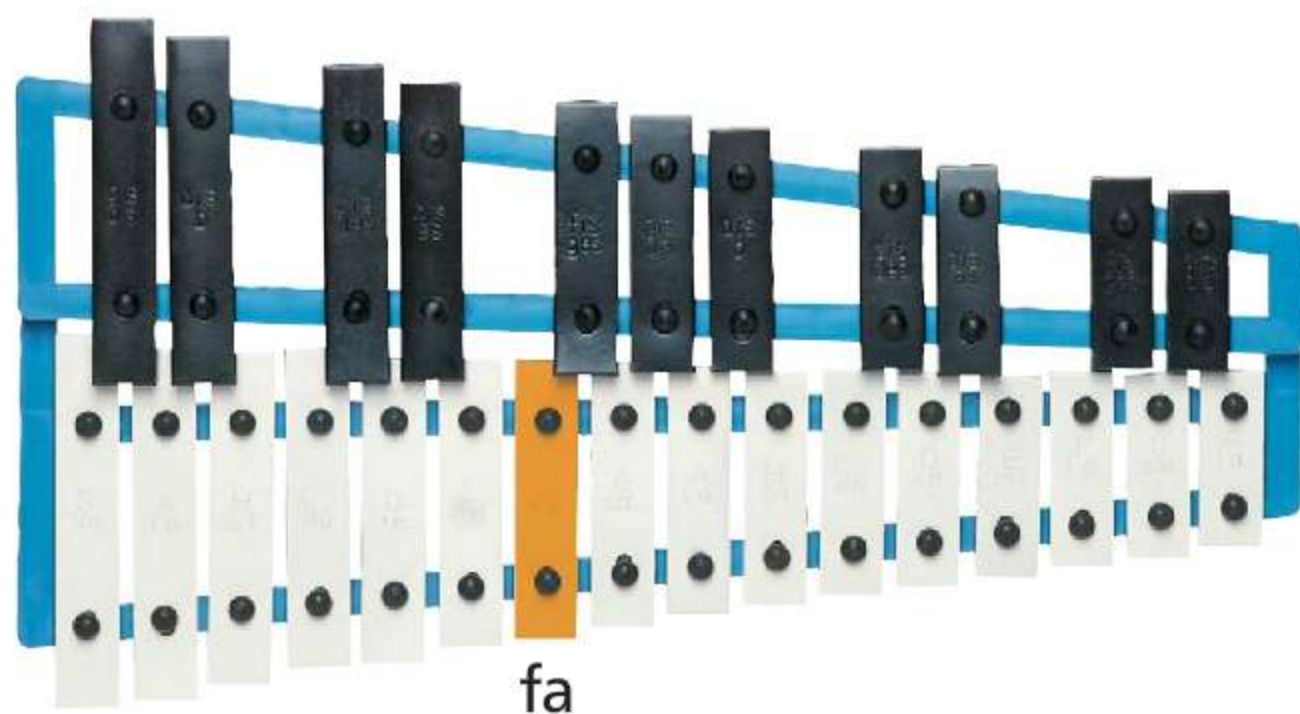
PS

Czy już Wam pisałem, że Hania jest moją najlepszą przyjaciółką?

Abecadło muzyczne

Dźwięki fa i do¹

fa

Imię: FA

Nazwisko: DŹWIĘK

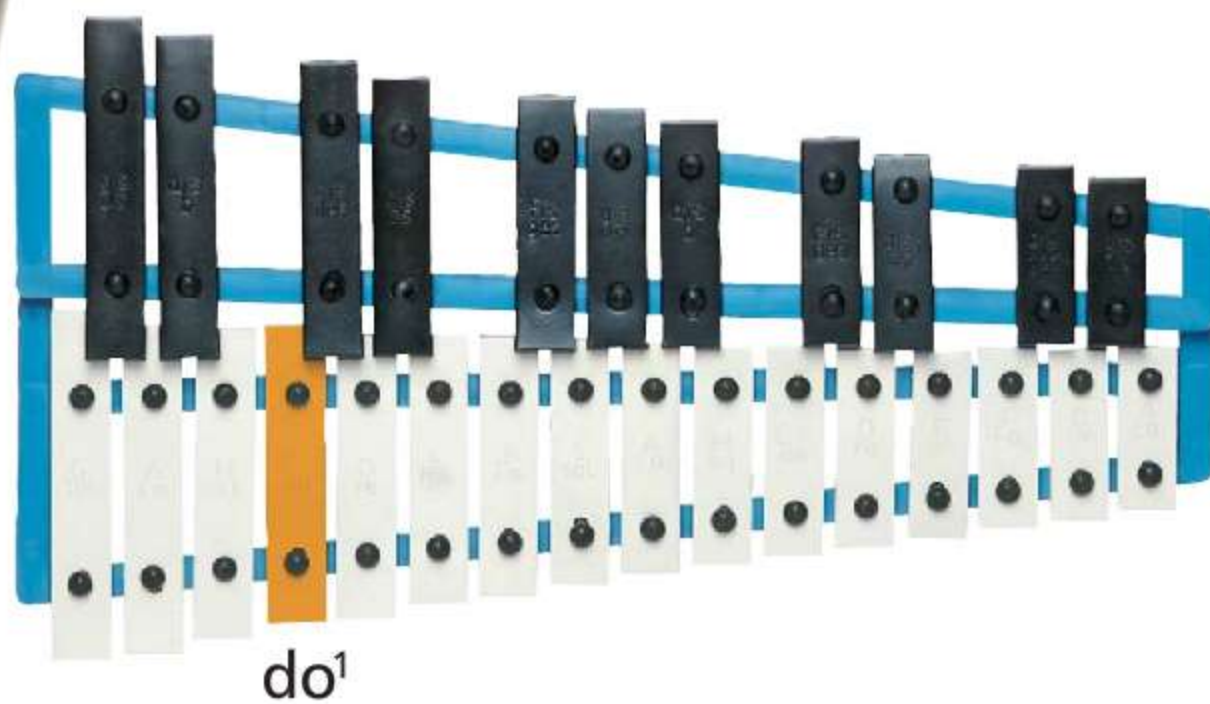
Adres: PIERWSZE
POLE

Imię: DO¹

Nazwisko: DŹWIĘK

Adres: PIERWSZA LINIA
DODANA DOLNA

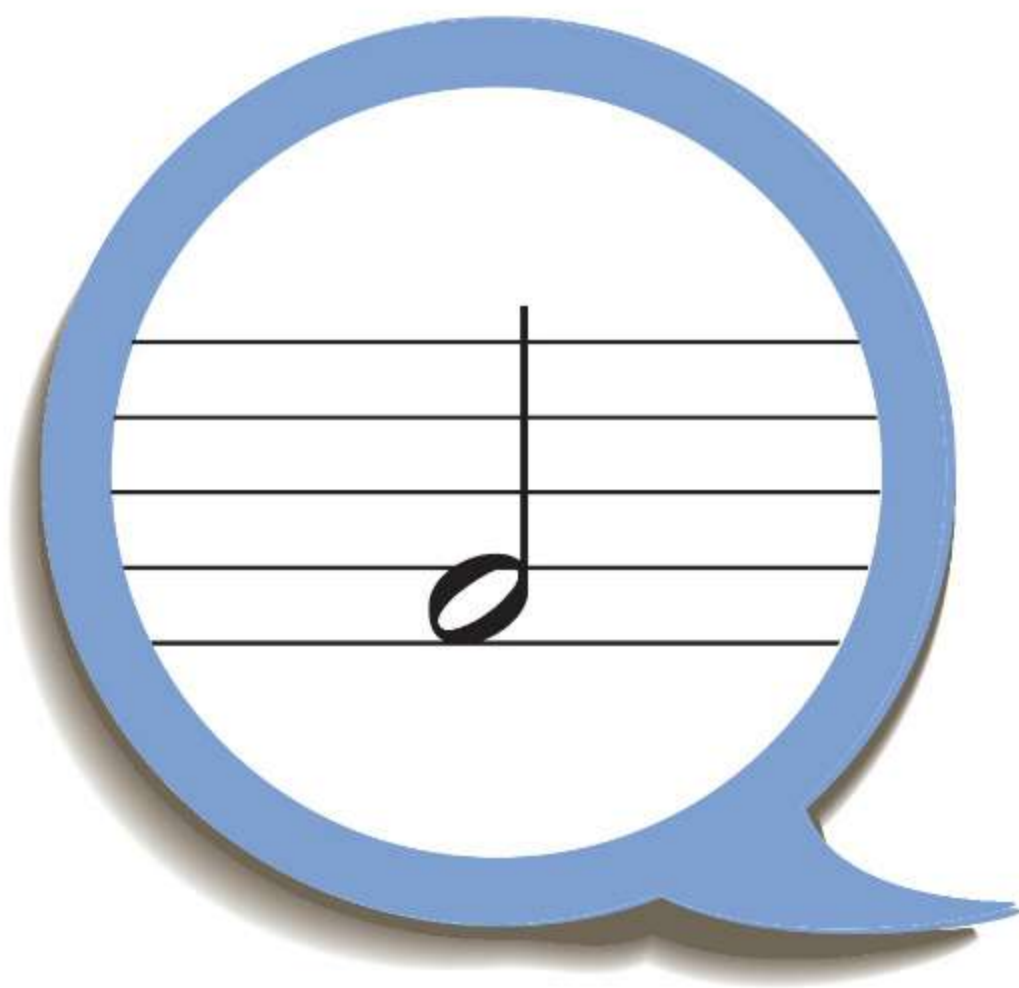

do¹

- 1 Gdzie umieszczone są na pięciolinii dźwięki fa i do¹?
- 2 Znajdź te dźwięki na dzwonkach i je zagraj.

Abecadło muzyczne

Półnuta i cała nuta

To ja – **półnuta**.

Moje kółko nie jest zamalowane.

Mam długą i prostą łaseczkę.

Trwam tyle, ile trwają dwie ćwierćnuty.

Mam swój klocek rytmiczny.

Nazywają mnie też „ta-a”.

ta-a

To ja – **cała nuta**.

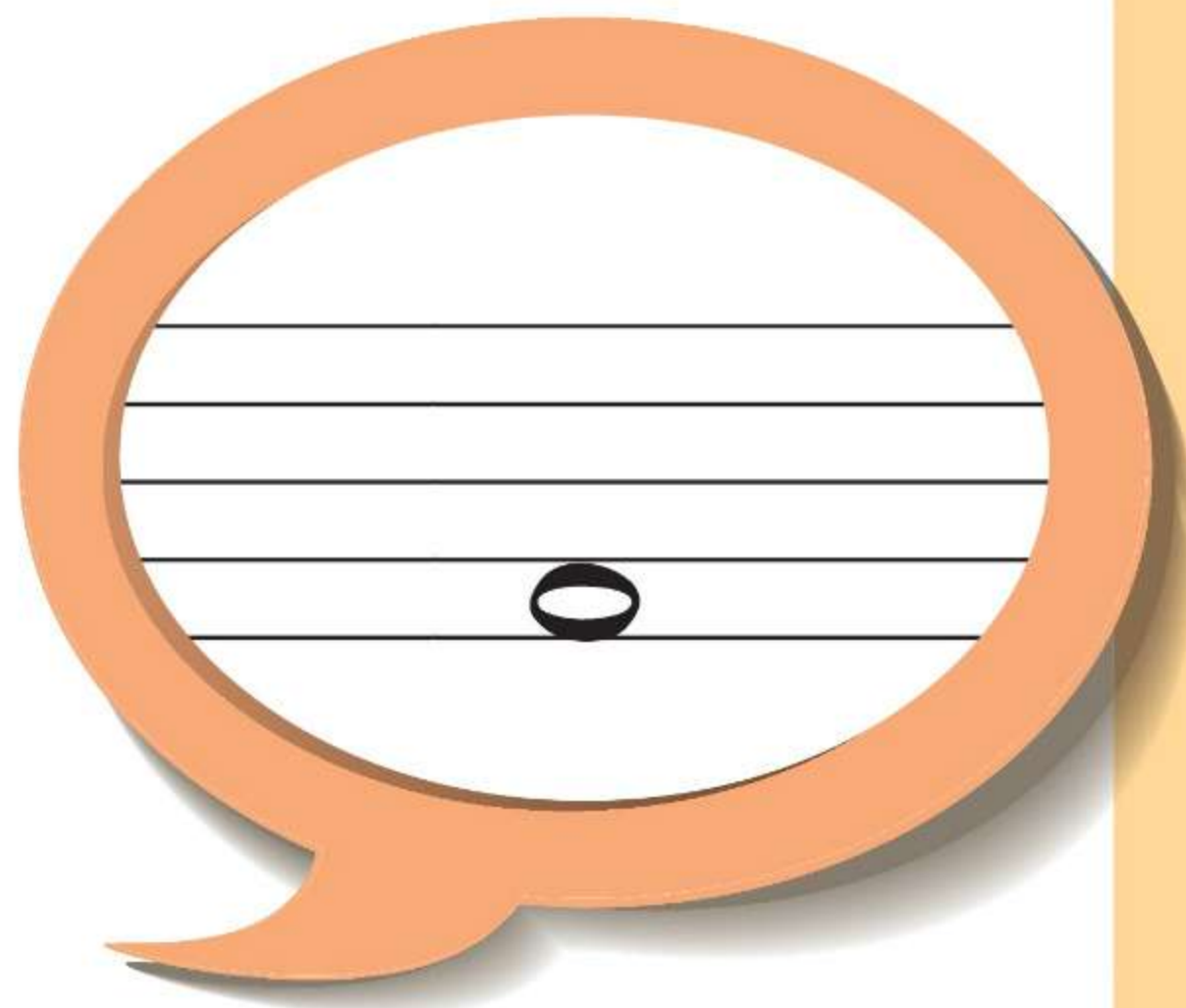
Moje kółko nie jest zamalowane.

Nie mam łaseczki.

Trwam tyle, ile trwają cztery ćwierćnuty.

Mam swój klocek rytmiczny.

Nazywają mnie też „ta-a-a-a”.

ta-a-a-a

- 1 Zapamiętaj kształty oraz nazwy nowych nut.
- 2 Spróbuj znaleźć w swoim otoczeniu przedmioty przypominające kształtem półnutę lub całą nutę.
- 3 Powiedz, z ilu ćwierćnut składa się cała nuta.

Piórkiem, dźwiękiem i pędzelkiem

Heinrich Bürkel (czytaj: hajnrich biurkel),
„Zwózka siana”

Vincent van Gogh (czytaj: wincent wan gog),
„Pole pszenicy w deszczu”

Pieter Bruegel (czytaj: piter brojgel),
„Żniwiarze”

- 1 Wysłuchaj fragmentów utworu Antonia Vivaldiego (czytaj: wiwaldiego) „Cztery pory roku. Lato”.
- 2 Jak sądzisz, czy zaprezentowane obrazy mogłyby być ilustracją do wysłuchanych fragmentów utworu?
- 3 Narysuj ilustrację do wybranego fragmentu muzyki.

Notatka

Pani Gryzelda poprosiła smoki o napisanie notatki pod tytułem „Moja mała ojczyzna”. Ksawery długo dumał nad zadaniem. Następnego dnia zaprezentował swoją pracę klasie.

„Ojczyzna może być różna – przeczytał – w zależności od tego, jaki ojciec w niej mieszka. Mój ojciec jest bardzo duży, więc wszystko, co do niego należy, też jest duże. Dlatego w moim domu ojczyzna wcale nie jest mała. Chciałbym mieć taką ojczyznę jak mój tata. Nazwałbym ją: Moja wielka moizna. Myślę, że to niesprawiedliwe, że synowie mają mniejsze pokoje niż tatusiowie”. Ksawery zamknął zeszyt, bardzo z siebie zadowolony. Zdziwił się, gdy pani Gryzelda wstawiła mu minus.

Malarstwo ścienne

Pani Gryzelda zabrała smoki do muzeum.

– Co to? – spytał w pewnym momencie zdziwiony Jacenty. – Ktoś pomazał ścianę!

– To nie mazanie, tylko sztuka. Przykład malarstwa ściennego – wyjaśnił smok przewodnik. – W zależności od zastosowanych technik wyróżniamy...

Jacenty nie słuchał dłużej. Wpadł na doskonały pomysł i musiał go sobie przemyśleć.

Następnego dnia pani Gryzelda wleciała do sali i... zaniemówiła z wrażenia. Na jednej ze ścian ktoś namalował gigantycznego smoka z piłką nożną pod pachą.

– Co to? – wyjąkała wreszcie.

– Przykład malarstwa ściennego! – zawołał z dumą Jacenty.

Pani Gryzelda usiadła ciężko za biurkiem.

– Myślę – powiedziała po chwili – że jutro wszyscy zajmiemy się malarstwem ściennym.

Muszę tylko kupić farbę do ścian.

Niespodzianka

Pewnego dnia w szkole zaczęły dziać się dziwne rzeczy. Rolki Cyryla znikły, a potem wróciły, ale oczyszczone. Ktoś zabrał plecak Lotki i oddał go z całkiem uporządkowanym wnętrzem.

Ksaweremu zginęła z szatni poduszka, a zamiast niej pojawiła się inna, nowa.

– Już ja nagadam temu, kto to robi! – zawołał groźnie Cyryl.

– Dlaczego? – zdziwił się Jacenty.

– Lubiłem to, że moje rolki były brudne. Teraz wyglądają jak każde inne.

– A ja lubiłam swój bałagan – włączyła się Lotka. – Przecież i tak wiedziałam, gdzie co mam.

– Wolałem moją starą poduszkę – westchnął Ksawery. – Pachniała domem.

Jacenty spuścił głowę.

– Chciałem tylko zrobić wam niespodziankę – wyszeptał. – Teraz nie będziecie mnie lubić...

– A czy ty lubisz nas? – spytała Lotka.

– Czy lubię? – zdziwił się Jacenty. – Bardziej niż możesz sobie wyobrazić!

– W takim razie oddawaj moją starą poduszkę! – zawołał Ksawery.

– I nasz brud i bałagan – poparł go Cyryl.

A potem wszystkie smoki roześmiały się radośnie. I mocno, mocno się objęły, szczęśliwe, że mają siebie nawzajem.

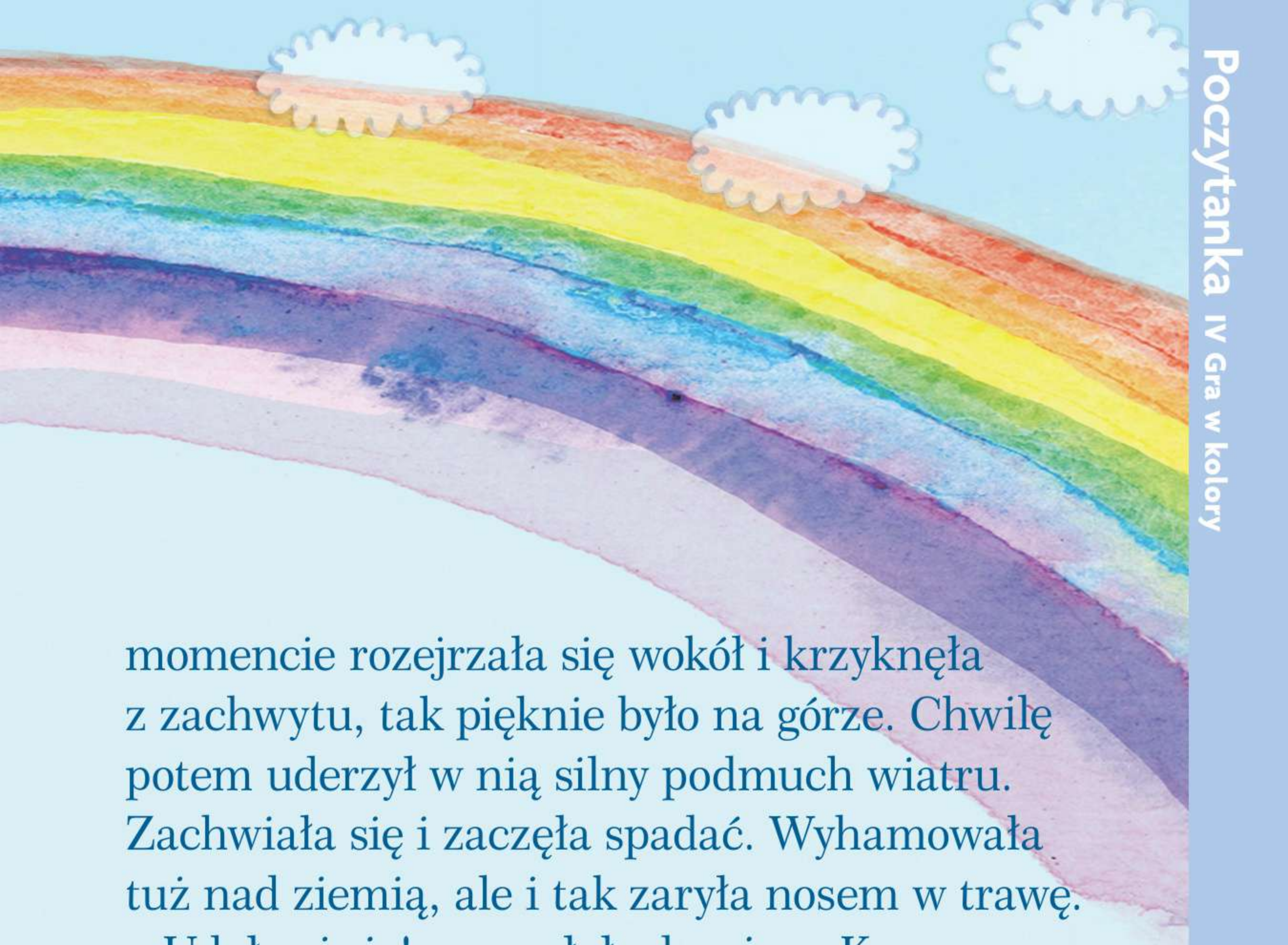

Po drugiej stronie tęczy

Po trzech dniach deszczu wyjrzało słońce i na niebie pojawiła się siedmiokolorowa tęcza.
– Przeleczę nad nią! – zawołała Lotka. – Może po drugiej stronie leży tęczowa kraina?
– Niczego tam nie ma. Za dużo się naczytałaś bajek – prychnął Cyryl.
– Nie dasz rady – dodał Ksawery.
Lotka nawet na nich nie spojrzała.
Wystartowała, zanim zdążyli ją powstrzymać.
Leciała wciąż wyżej i wyżej. W pewnym

momencie rozejrzała się wokół i krzyknęła z zachwytu, tak pięknie było na górze. Chwilę potem uderzył w nią silny podmuch wiatru. Zachwiała się i zaczęła spadać. Wyhamowała tuż nad ziemią, ale i tak zaryła nosem w trawę.

– Udało ci się! – zawołał zdumiony Ksawery. – I jak było?

– Cudownie... – westchnęła Lotka. – Teraz będę miała tęczowe sny!

Cyryl spojrzał na nią i powiedział:

– Lepiej wracaj do domu, bo za chwilę będziesz miała tęczowe siniaki na nosie!

Wakacje Ksawerego

Od jakiegoś czasu Ksawery mówił tylko o tym, gdzie poleci w czasie wakacji.

– Odwiedzę krainę olbrzymów, morze za siódmą górą i las trolli... – wymieniał.

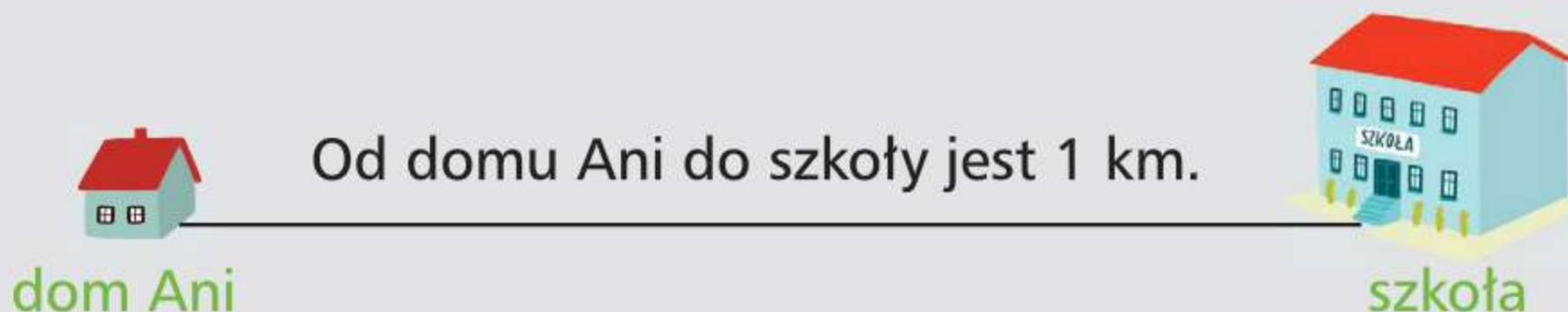
Pewnego dnia jednak, tuż przed zakończeniem roku, nie pojawił się w szkole. Jacenty, Cyryl i Lotka pofrunęli do niego po lekcjach. Zastali go w łóżku, z nogą w gipsie.

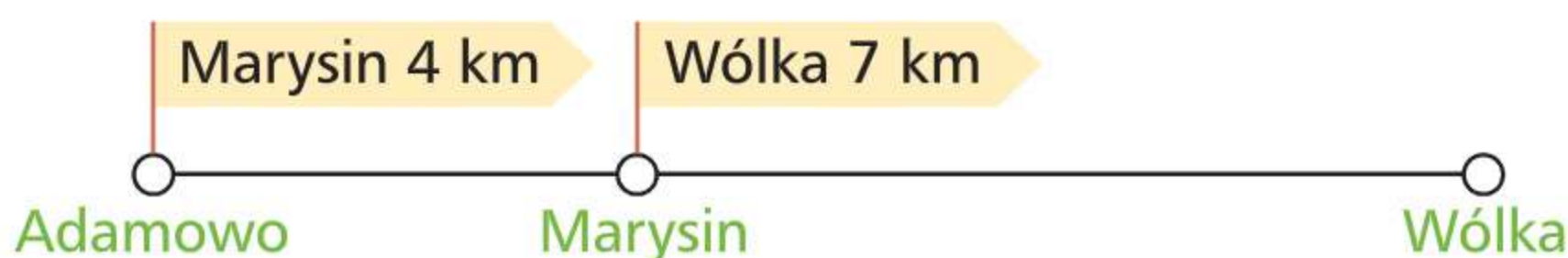
- Teraz nigdzie już nie polecę – zapłakał Ksawery.
 - Nie chciałem tego wcześniej mówić, ale ja w tym roku nigdzie nie lecę – powiedział ze smutkiem Cyryl. – Zostaję w domu.
 - My też – przyznali się Lotka z Jacentym.
 - I co będziecie robić? – spytał Ksawery.
 - Odwiedzać ciebie! – zawołali przyjaciele.
- Ksawery rozpromienił się.
- W takim razie – powiedział – to będą najwspanialsze wakacje świata!

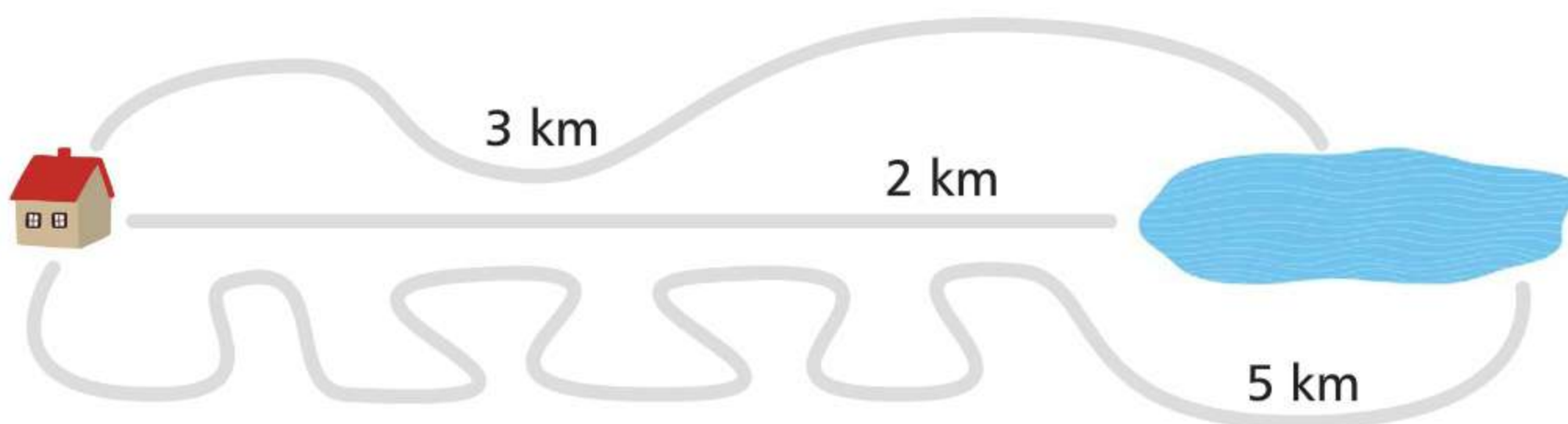
Kilometr to miara odległości.
1 kilometr = 1 km

- 1 Odczytaj z rysunku, ile kilometrów jest z Adamowa do Marysina, a ile – z Marysina do Wólki.

- 2 Z domu Basi nad jezioro są 2 km. Wskaż na rysunku tę drogę.

- 3 Rozwiąż zadanie w zeszycie.

Marek ma do szkoły 3 km, a Asia ma o 1 km dalej niż Marek. Ile kilometrów ma do szkoły Asia?

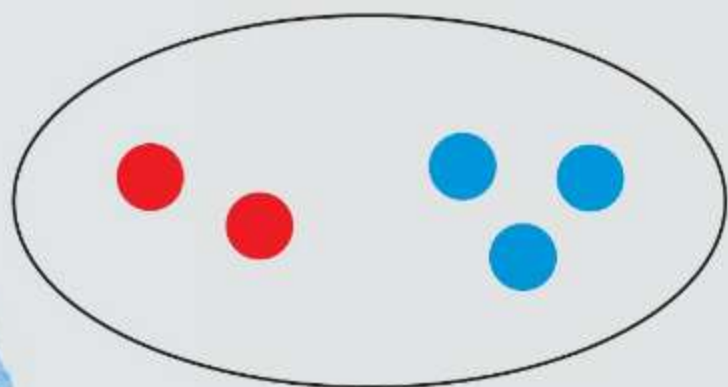
Na tropie kilometra

S 3	E 65	
Gorzów Wielkopolski	30	
Zielona Góra	142	
Jakuszyce	341	PL CZ
24	Poznań	162

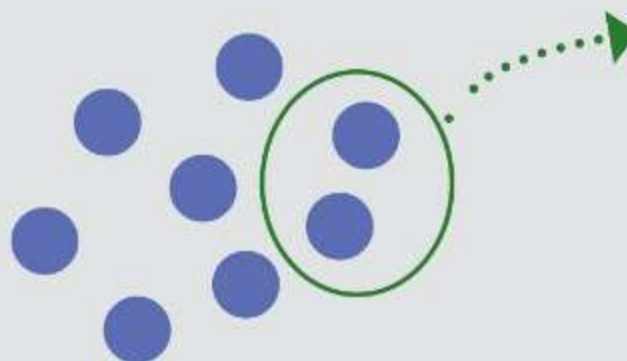

razem

$$2 + 3 = 5$$

zostało

$$8 - 2 = 6$$

- 1 Ustal, którym pojazdem podczas wakacji będzie podróżowało każde dziecko. Wykonaj poniższe polecenia.

Zuzia

$$6 + 3$$

$$8 - 3$$

Julka

$$3 + 4$$

$$9 - 2$$

Staś

$$4 + 1$$

$$7 - 3$$

Wojtek

$$2 + 2$$

$$10 - 2$$

Hubert

$$6 + 0$$

$$8 - 2$$

$$6 - 4$$

- Oblicz wynik dodawania zapisanego przy dziecku.
- Odszukaj taki sam wynik odejmowania.
- Powiedz, którym pojazdem dziecko będzie podróżowało.
- Postępuj tak samo z kolejnymi działaniami.

7 dni to 1 tydzień.

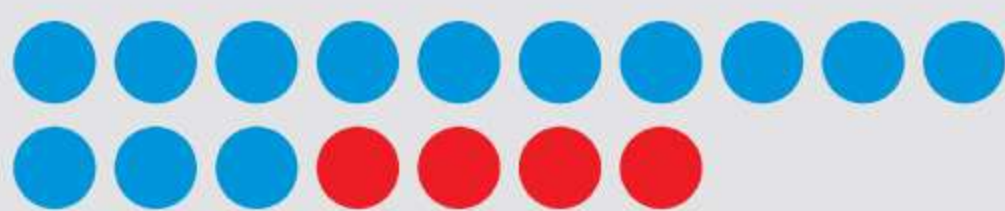
- 1 Wymień nazwy kolejnych dni tygodnia.
- 2 Jaki dzień tygodnia jest między poniedziałkiem a środą?
- 3 Ile dni mija od wtorku do piątku?
- 4 Jeżeli dziś jest piątek, to jaki dzień będzie jutro?
- 5 Jeśli dziś jest niedziela, to jaki dzień przypadnie za 3 dni?
- 6 Oblicz, ile to dni.

$$7 + 1 = 8$$

- 7 Ewa z powodu choroby nie przyszła we wtorek do szkoły. Dostała zwolnienie lekarskie na 3 dni. Którego dnia powinna wrócić do szkoły? Wymień nazwy dni, podczas których Ewa była chora.

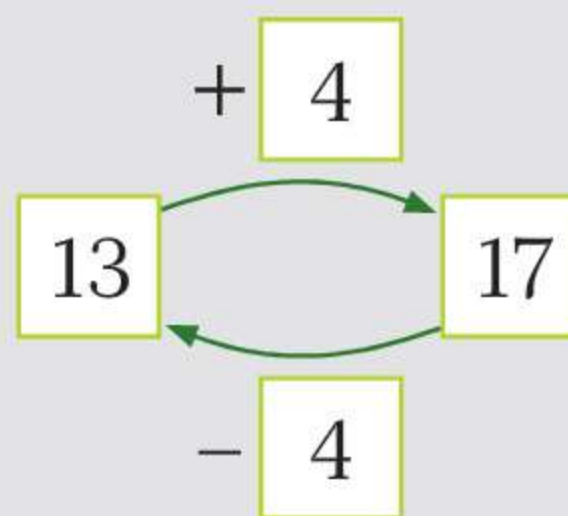
poniedziałek wtorek środa czwartek piątek sobota niedziela

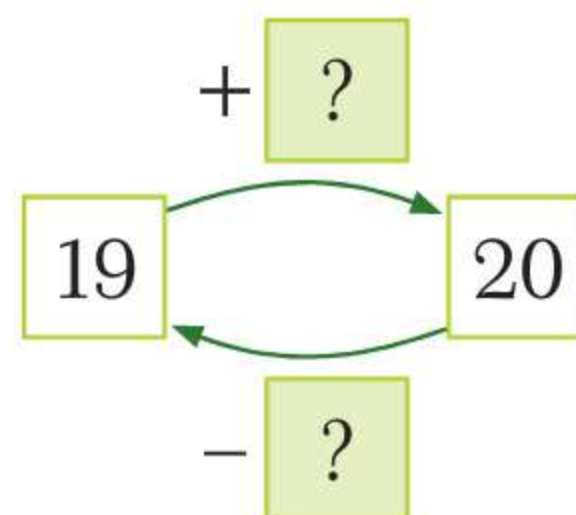
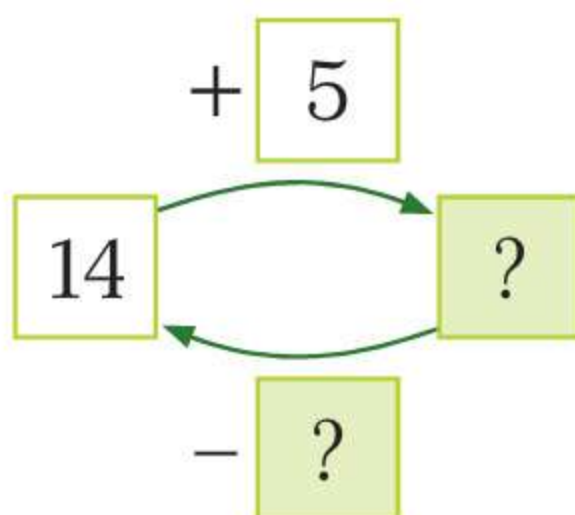
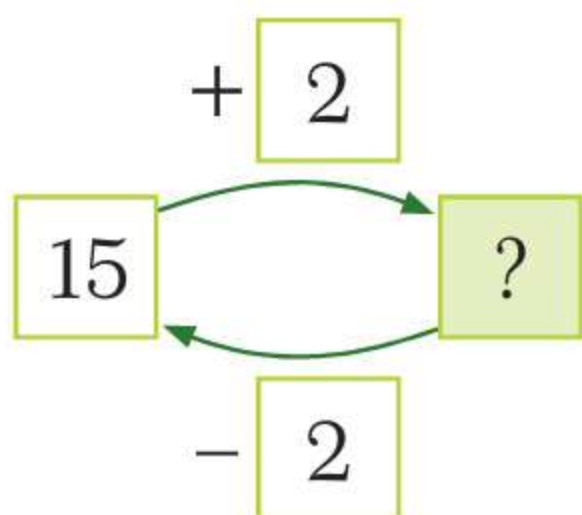
$$13 + 4 = 17$$

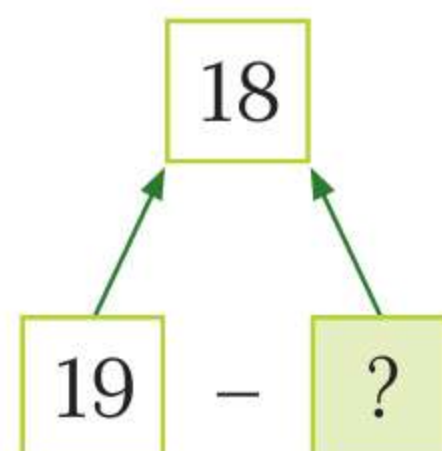
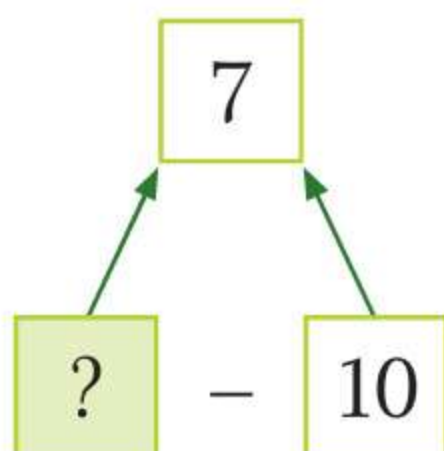
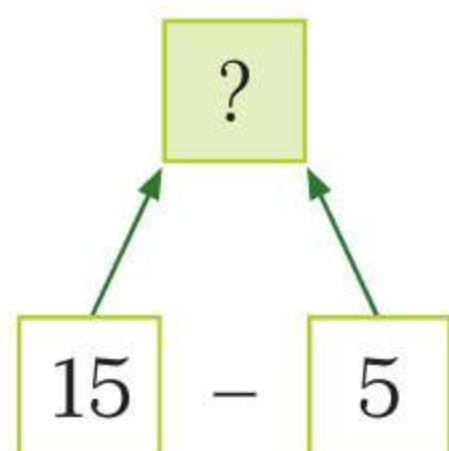
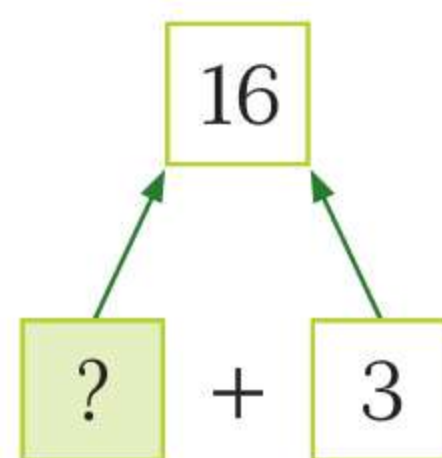
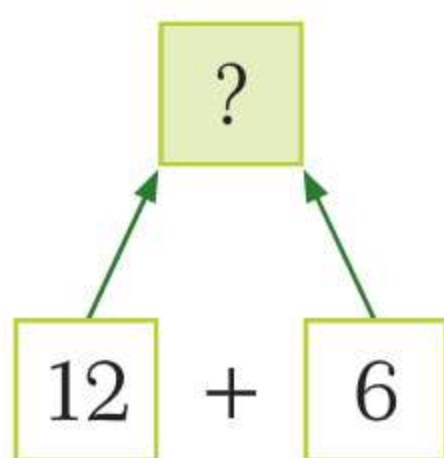
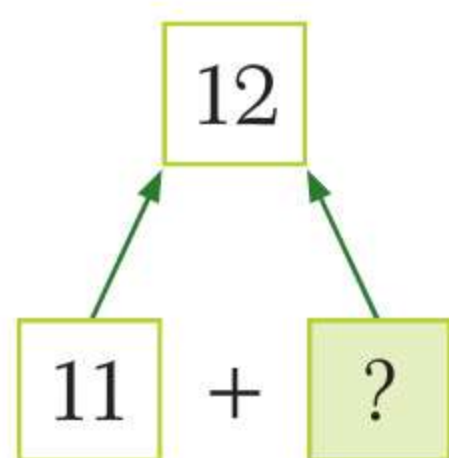
$$17 - 4 = 13$$

- 1 Odczytaj działania zapisane na grafach. Powiedz, jakimi liczbami należy uzupełnić grafy.

- 2 Powiedz, jakie liczby powinny znaleźć się w okienkach ze znakami zapytania.

Płyny mierzymy w litrach.

1 litr = 1 l

- 1 Odczytaj z rysunków, ile litrów wody znajduje się w każdym naczyniu.

- 2 Przeczytaj zadanie. Wskaż działanie, które zapisano poprawnie.

Mama kupiła 2 litry soku jabłkowego i 2 litry soku gruszkowego. Ile litrów soku kupiła mama?

$$2\text{ l} + 2\text{ l} = 4\text{ l}$$

$$2 + 2 = 4$$

- 3 Przyjrzyj się rysunkom i oblicz w zeszycie.

- Ile jest litrów soków owocowych?
- Ile jest litrów soków warzywnych?
- Których soków jest więcej?
O ile litrów więcej?

Na tropie litra

Rok ma 12 miesięcy.

1	styczeń	4	kwiecień	7	lipiec	10	październik
2	luty	5	maj	8	sierpień	11	listopad
3	marzec	6	czerwiec	9	wrzesień	12	grudzień

1 Wymień nazwy brakujących kolejnych miesięcy.

styczeń	?	marzec	?	maj	czerwiec
?	sierpień	wrzesień	?	listopad	?

2 Rozwiąż rebusy.

b = 1

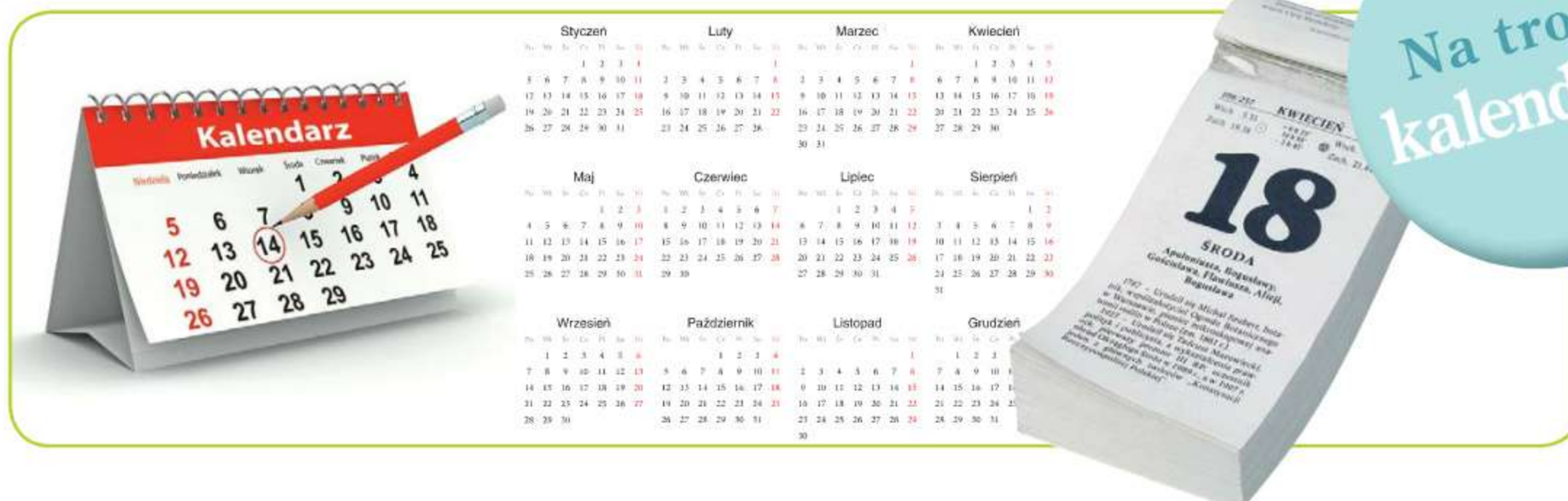
k = j

u = sty

3 Odszukaj w aktualnym kalendarzu:

- w styczniu – Dzień Babci,
- w lutym – walentynki,
- w czerwcu – Dzień Dziecka,
- w grudniu – mikołajki.

- 1 Powiedz, który zegar wskazuje godzinę 4.00.

- 2 Odczytaj godzinę na zegarze.
Która godzina będzie za 3 godziny?

- 3 Powiedz, o której godzinie zaczyna lekcje Tomek, a o której – Zosia.

Zaczynam lekcje
o godzinie, którą
wskazuje zegar.

A ja zaczynam
3 godziny później
niż ty.

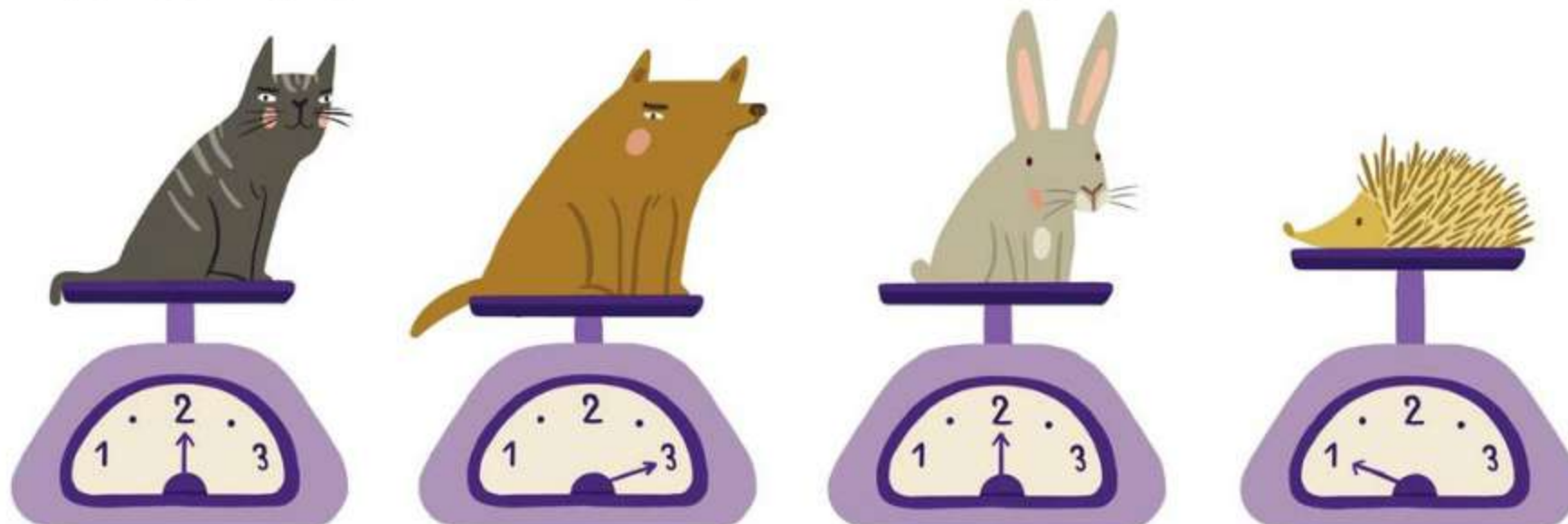

1 kilogram = 1 kg

1 Przyjrzyj się rysunkom i odpowiedz na pytania.

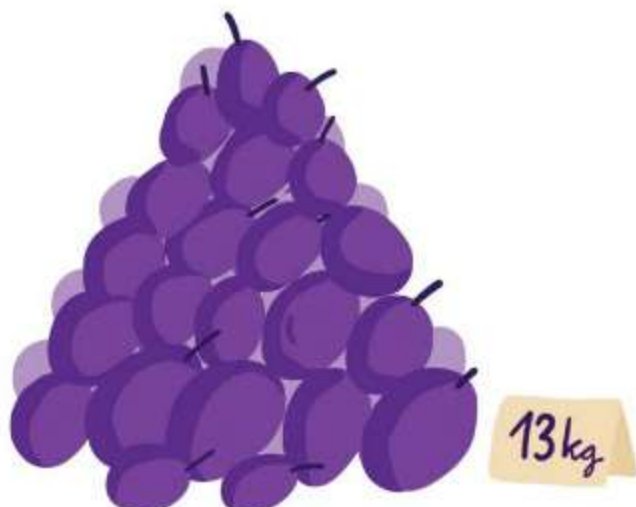

- Ile kilogramów waży każde zwierzę?
- Które zwierzę waży najwięcej? A które waży najmniej?
- Które zwierzęta ważą tyle samo?

2 Powiedz, co na tych rysunkach waży więcej niż 1 kg. A co waży mniej?

3 Śliwki ważą 13 kg. Jakimi odważnikami odważono te śliwki? Wskaż odpowiedni zestaw odważników.

Monety

Banknoty

- 1 Powiedz, ile tu jest banknotów. A ile jest złotych?

- 2 Policz, kto ma więcej monet. A kto ma więcej złotych?

Marysia

Witek

- 3 Oblicz, ile złotych jest w każdej skarbonce.

- 4 Przyjrzyj się ilustracji i odpowiedz na pytania.

- Ilu złotych brakuje, żeby kupić lalkę?
- Ile złotych zostanie po zakupie pieska? A ile – po zakupie misia?

Spis treści

I Moja ojczyzna

1. Na majówkę	3
<i>Maraton</i> , G. Kasdepke	3
2. Na wycieczce w lesie (dwuznaki sz , Sz)	4
3. Moja mała ojczyzna	6
<i>Majowe święta</i> R. Jędrzejewska-Wróbel	6
<i>W małym mieście</i> Z. Stanecka	9
4. Czekoladowy raj (dwuznaki cz , Cz)	10
Tropiciele wiedzy	12
Gimnastyka oka i języka	13
5. Mój kraj – Polska	14

II Niesamowite podróże

6. Jesteśmy Europejczykami	16
<i>Moje podwórko, mój wszechświat!</i> G. Kasdepke	16
<i>Consuela</i> R. Jędrzejewska-Wróbel	18
7. Niesamowite budowle	20
<i>Słynne budowle</i> , Z. Stanecka	20
8. Niesamowite muzea	22
<i>Niesamowite muzea</i> , Z. Stanecka	22
9. Ruch w mieście	24
10. Jesteśmy pasażerami (dwuznaki dź , Dź)	26
(trójsznaki dzi , Dzi)	27
Bawimy się z Noni	28

III Ja i wszyscy dookoła

11. Wspaniałych rodziców mam	30
<i>Dzieci czwórka i laurka</i> D. Gellnerowa, D. Gellner	30
Bawimy się z Noni	32
12. Jesteśmy uczniami (dwuznaki dż , Dż)	34
13. Jesteśmy koleżeńscy	36
<i>Egoista</i> R. Jędrzejewska-Wróbel	36
<i>Mali przedsiębiorcy</i> Z. Stanecka	38
Gimnastyka oka i języka	39
14. Jacy jesteśmy?	40
15. Dzień bez podręcznika	

IV Gra w kolory

16. Kolorowy rok	42
17. Różnobarwna działka	44
<i>Różnobarwna działka</i> Z. Stanecka	44
<i>Ogród kwiatowy pana van Gogha</i> M. Strzałkowska	45
18. Mieszkańcy kolorowej łąki	46
Tropiciele wiedzy	46
Rondelkolandia	47
19. W barwach tęczy	48
<i>Pejzaż</i> B. Janusik	48
Mieszanie kolorów	49
20. Dzień bez podręcznika	

V Wakacje w krainie fantazji

21. Skąd się wzięły smoki?	50
<i>Historia o ostatnim smoku</i> <i>na świecie</i> (fragment książki <i>Opowiadania z Doliny Muminków</i>) T. Jansson, przeł. I. Szuch-Wyszomirska	
	50
Tropiciele wiedzy	52
22. O dinozaurach słów kilka	54
<i>Dinozaury i nie tylko...</i> Z. Stanecka	
	54
23. Smok Wawelski	56
Bawimy się z Noni	56
24. Wakacyjne porady	58
<i>Przyjście lata</i> J. Brzechwa	
	58
Gimnastyka oka i języka	60
Wakacyjne porady	61
25. Jedziemy na wakacje	62
Warto ich znać!	62
<i>Wakacje</i> R. Jędrzejewska-Wróbel	
	64

Muzyka

Abecadło muzyczne	66
Dźwięki fa i do ¹	66
Półnuta i cała nuta	67
Piórką, dźwiękiem i pędzelkiem	68

Poczytanki – dodatkowe teksty do czytania

<i>Notatka</i> , Z. Stanecka	69
<i>Malarstwo ścienne</i> , Z. Stanecka	70
<i>Niespodzianka</i> , Z. Stanecka	72
<i>Po drugiej stronie tęczy</i> , Z. Stanecka	74
<i>Wakacje Ksawerego</i> , Z. Stanecka	76

Matematyka

Kilometr	78
Powtórzenie – działania w zakresie 10 ...	79
Powtórzenie – tydzień	80
Powtórzenie – działania w zakresie 20 ...	81
Litr	82
Rok	83
Powtórzenie – obliczenia zegarowe	84
Powtórzenie – waga	85
Powtórzenie – monety i banknoty	86

Źródła ilustracji i fotografii

Okładka: s. I (ilustracja) Marcin Piwowski

Tekst główny:

Ilustracje: (logo *Listy od Hani i Henia*) Zofia Dzierżawska; (logo: *Gimnastyka oka i języka, Tropiele wiedzy, Ulica Ciekawych Wyrazów, Bawimy się z Noni, Rondelkolandia, Abecadło muzyczne, Abecadło instrumentów, Piórkiem, dźwiękiem i pędzelkiem, laleczka Noni*) Marta Krzywicka; s. 3 Zofia Dzierżawska; s. 4–5 Marcin Piwowski; s. 7 Anna Wielbut; s. 8 Jakub Rebelka; s. 9 Marcin Bruchnalski; s. 10–11 Marcin Piwowski; s. 12 Natalia Tilszner; s. 14–15 Jakub Rebelka; s. 16–17 Piotr Rychel; s. 19 Anna Wielbut; s. 20–21 Masha Manun; s. 24–25 Mariusz Arczewski; s. 26–27 Marcin Piwowski; s. 28–29 Daniel de Latour; s. 32–33 Daniel de Latour; s. 34–35 Marcin Piwowski; s. 36–37 Anna Wielbut; s. 38 Marcin Bruchnalski; s. 40–41 Marta Drapiewska, (wkładka) Marta Drapiewska; s. 44 Mirosław Urbaniak; s. 46 Natalia Tilszner; s. 48 (projekt strony) Dennis Wojda; s. 50–51 Tove Jansson; s. 52 Natalia Tilszner; s. 56–57 Berenika Kołomycka; s. 58–59 Krzysztof Gawronkiewicz; s. 61 Masha Manun; s. 62 Daniel de Latour; s. 63 Mariusz Arczewski; s. 64–65 Anna Wielbut; s. 69–77 Ewa Poklewska-Koziółko; s. 78 (domek, szkoła, jezioro) Aleksandra Woldańska-Płocińska; s. 79 (dzieci, pojazdy) Aleksandra Woldańska-Płocińska; s. 80 (kalendarze) Monika Pollak; s. 82 (miód, sok, butelki, baniak, kartony z sokami) Aleksandra Woldańska-Płocińska; s. 83 (buty, mak, uczeń) Aleksandra Woldańska-Płocińska; s. 84 (zegary) Aleksandra Woldańska-Płocińska; s. 85 (waga, odważniki, zwierzęta na wagach, wagi z produktami, śliwki) Aleksandra Woldańska-Płocińska; s. 86 (dzieci) Aleksandra Woldańska-Płocińska

Fotografie: s. 9 (chłopiec) Kiselev Andrey Valerevich/Shutterstock.com; s. 14 (chłopiec z plecakiem) olly/Shutterstock.com, (Morskie Oko) Paweł Kazmierczak/Shutterstock.com, (dziewczynka w sukience) @erics/Shutterstock.com, (Mazury) Pietus/Shutterstock.com; s. 15 (Bałtyk) cobalt88/Shutterstock.com, (skaczący chłopiec) Jaimie Duplass/Shutterstock.com, (łaka) puchan/Shutterstock.com, (konduktorka) Andrey Brusov/Shutterstock.com; s. 20 (wieża Eiffla w Paryżu) Domen Colja/Shutterstock.com, (cerkiew w Moskwie) Denis Babenko/Shutterstock.com; s. 21 (Krzywa Wieża w Pizie) Alexander Tolstykh/Shutterstock.com, (wieża Swiss Re w Londynie) Jozef Sedmak/Shutterstock.com; s. 22 (Centrum Nauki Kopernik) PAP/Grzegorz Jakubowski, (robot z Centrum Nauki Kopernik) PAP/Radek Pietruszka, (Muzeum Papiernictwa w Dusznikach-Zdroju) PHB.cz (Richard Semik)/Shutterstock.com, (chłopiec czerpiący papier) Anna Królik; s. 23 (Park Astrid Lindgren w Vimmerby) imagebroker RM/Diomedea, (Pippi) Step/imagebroker RM/Diomedea, (zamek w Malborku) kirych/Shutterstock.com, (Europejskie Centrum Bajki w Pacanowie) Daniel Pach/Forum, (Koziołek Matołek) PAP/Piotr Polak; s. 28, 29, 32, 33, 56, 57, 79, 80, 82, 85, 86 (Noni) B. Wojciechowski i J. Cukla/WSiP; s. 28–29, 32–33 (sznurek) caimacanul/Shutterstock.com, (metki) Preto Perola/Shutterstock.com; s. 30–31 (papierowe serce) kanate/Shutterstock.com; s. 30 (dziewczynka z kredkami) cristovao/Shutterstock.com; s. 42–43 (cztery pory roku) A Laule/East News; s. 42 (gałązka z pąkami listków) Anest/Shutterstock.com; s. 43 (jesienne liście) Madlen/Shutterstock.com; s. 44 (stokrotki) aleks.k/Shutterstock.com, (pająk) Ian Grainger/Shutterstock.com, (mrówka) Andrey Pavlov/Shutterstock.com, (biedronka) Mark Bridger/Shutterstock.com; s. 45 (słonecznik) majeczka/Shutterstock.com, (Vincent van Gogh, *Ogród kwiatowy*) reprodukcja; s. 47 (etapy powstawania akwarium z galaretki, kucharek) B. Wojciechowski i J. Cukla/WSiP; s. 48 (cienie mew) Yorrico/Shutterstock.com, (niebo) David M. Schrader/Shutterstock.com, (papierowe słońce) ck./Shutterstock.com, (farba) Rudchenko Liliia/Shutterstock.com, (papierowa łódka) indiwarm/Shutterstock.com; s. 49 (kleksy z farb) donatas1205/Shutterstock.com, (dziewczynka z pędzlem) Nejron Photo/Shutterstock.com, (dziewczynka umazana farbami) dpaint/Shutterstock.com; s. 53 (paleontolog przy pracy) Louie Psihoyos/Corbis/FotoChannels, (szkielet dinozaura) alexal/Shutterstock.com; s. 54 (tyranozaur i ceratops) Kostyantyn Ivanyshen/Shutterstock.com; s. 55 (diplodoki) Catmando/Shutterstock.com, (pterodaktyl) Computer Earth/Shutterstock.com, (tyranozaur) DM7/Shutterstock.com; s. 56–57 (album fotograficzny) Sibrikov Valery/Shutterstock.com; s. 62 (Emilie Lassalle, *Christopher Columbus*, 1839) The Bridgeman Art Library/PhotoPower; s. 66 (dzwonki chromatyczne) R. Piątkowski/WSiP; s. 66, 67 (chmurki) LittleRambo/Shutterstock.com; s. 68 (Heinrich Bürkel, *Zwózka siana*; Pieter Bruegel, *Żniwiarze*; Vincent van Gogh, *Pole pszenicy w deszczu*) reprodukcja; s. 78 (fragment mapy) Bartosz Zakrzewski/Shutterstock.com; s. 79 (karteczki) schab/Shutterstock.com; s. 82 (cysterna) Rob Wilson/Shutterstock.com, (butelka z wodą) Shell114/Shutterstock.com, (sok pomidorowy) Evgeny Karandaev/Shutterstock.com, (olej) bergamont/Shutterstock.com; s. 83 (kalendarz na biurko) Ilin Sergey/Shutterstock.com, (kalendarz ścienny) Julia Kopacheva/Shutterstock.com, (kalendarz zrywany) G. Bryk/WSiP; s. 84 (dzieci) Piotr Ratajski/overline/WSiP; s. 86 (monety, banknoty) reprodukcja, (miś) AM-STUDI/O/Shutterstock.com, (lalka) Andrey Osipets/Shutterstock.com, (piesek) pogonici/Shutterstock.com

Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne oświadczają, że podjęły starania mające na celu dotarcie do właścicieli i dysponentów praw autorskich wszystkich zamieszczonych utworów. Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, przytaczając w celach dydaktycznych utwory lub fragmenty, postępują zgodnie z art. 27¹⁾ *Ustawy o prawie autorskim*. Jednocześnie Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne oświadczają, że są jedynym podmiotem właściwym do kontaktu autorów tych utworów lub innych podmiotów uprawnionych w wypadkach, w których twórcy przysługuje prawo do wynagrodzenia.

